

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja • Ministeriö • 7/2017

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017



Työ- ja elinkeinoministeriö  
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 7/2017

## Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017



Työ- ja elinkeinoministeriö

ISBN: 978-952-327-194-4

Helsinki 2017

# Kuvailulehti

<b>Julkaisija</b>	Työ- ja elinkeinoministeriö	Helmikuu 2017	
<b>Tekijät</b>	TEM/Konserniohjausyksikkö		
<b>Julkaisun nimi</b>	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017		
<b>Julkaisusarjan nimi ja numero</b>	Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 7/2017		
<b>Diari/ hankenumero</b>		<b>Teema</b>	Ministeriö
<b>ISBN painettu</b>		<b>ISSN painettu</b>	
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-194-4	<b>ISSN PDF</b>	1797-3562
<b>URN-osoite</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4</a>		
<b>Sivumäärä</b>	70	<b>Kieli</b>	Suomi
<b>Asiasanat</b>	Tulostavoitteet, tulossopimus, talousarvio		
<b>Tiivistelmä</b>	<p>TEM-konsernin (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) perustehtävänä on huolehtia Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä, työ-, hyödyke- ja energiamaarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä sekä alueiden kehittämisestä.</p> <p>TEM-konsernin mission mukaisesti se rakentaa kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhdistettyä työ- ja elinkeinopolitiikkaa (kasvupolitiikka) yhdessä hallinnonalan yksiköiden ja yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Hallitusohjelman mukaisena tavoitteena on kestäväällä pohjalla oleva kasvu, jonka seurauksena työllisyysaste nousee hallitusohjelman mukaiseen 72 prosenttiin.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa tämän julkaisun mukaisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla hallinnonolansa tulostavoitteet vuodelle 2017.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriön yhdyshenkilö: Konserniohjausyksikkö/neuvotteleva virkamies Minna Tukiainen, puh. 029 506 4784</p>		
<b>Kustantaja</b>	Työ- ja elinkeinoministeriö		
<b>Painopaikka ja vuosi</b>			
<b>Julkaisun myynti/ jakaja</b>	Sähköinen versio: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Julkaisumyynti: <a href="http://julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi">julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi</a>		

## Presentationsblad

<b>Utgivare</b>	Arbets- och näringsministeriet	Februari 2017	
<b>Författare</b>	ANM/Koncernstyrningsenheten		
<b>Publikationens titel</b>	Resultatmålen för 2017 inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde		
<b>Publikationsseriens namn och nummer</b>	Arbets- och näringsministeriets publikationer 7/2017		
<b>Diarie-/ projektnummer</b>		<b>Tema</b>	Ministeriet
<b>ISBN tryckt</b>		<b>ISSN tryckt</b>	
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-194-4	<b>ISSN PDF</b>	1797-3562
<b>URN-adress</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4</a>		
<b>Sidantal</b>	70	<b>Språk</b>	Finska
<b>Nyckelord</b>	Resultatmål, resultatavtal, budget		
<b>Referat</b>	<p>ANM-koncernens (arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde) basläggande uppgift är att sörja för verksamhetsmiljön för innovationsverksamhet och företagsverksamhet, funktionen hos arbets-, nyttighets- och energimarknaden, arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter samt för utvecklingen av regionerna i Finland.</p> <p>Enligt ANM-koncernens mission bygger den upp en sådan verksamhetsmiljö för arbets- och näringslivet som stöder hållbar tillväxt och förnyelse och som är framgångsrik i den internationella konkurrensen. Arbets- och näringsministeriet bedriver integrerad arbets- och näringspolitik (tillväxtpolitik) tillsammans med enheterna inom förvaltningsområdet och i samarbete med andra ministerier. Enligt regeringsprogrammet är målet en hög tillväxt som vilar på solid grund, samt utvecklar till höjd sysselsättningsgrad av 72 procent.</p> <p>Genom denna publikation fastställer arbets- och näringsministeriet i enlighet med 11 § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) resultatmålen för 2017 inom sitt förvaltningsområde.</p> <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Koncernstyrningsenheten / konsultative tjänstemannen Minna Tukiainen, tfn 029 506 4784</p>		
<b>Förläggare</b>	Arbets- och näringsministeriet		
<b>Tryckort och år</b>			
<b>Beställningar/distribution</b>	Elektronisk version: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Beställningar: <a href="http://julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi">julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi</a>		

## Description sheet

<b>Published by</b>	Ministry of Economic Affairs and Employment	February 2017	
<b>Authors</b>	MEAE/Corporate Steering Unit		
<b>Title of publication</b>	Performance targets for the Ministry of Economic Affairs and Employment's administrative sector for the year 2017		
<b>Series and publication number</b>	Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 7/2017		
<b>Register number</b>		<b>Subject</b>	Ministry
<b>ISBN (printed)</b>		<b>ISSN (printed)</b>	
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-194-4	<b>ISSN (PDF)</b>	1797-3562
<b>Website address (URN)</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-194-4</a>		
<b>Pages</b>	70	<b>Language</b>	Finnish
<b>Keywords</b>	Performance targets, performance agreement, the budget		
<p><b>Abstract</b></p> <p>The MEE Group's (administrative sector of the Ministry of Economic Affairs and Employment) fundamental task is to ensure an operating environment enabling innovation activities and enterprises, the functioning of the labour, commodity and energy markets, workers' capacities for finding employment, and regional development.</p> <p>In line with the MEE Group's mission, it builds an internationally competitive operating environment for Finnish labour and industry, supporting economic growth and renewal. The Ministry of Economic Affairs and Employment implements combined employment and enterprise policy (growth policy) together with the units of its administrative branch and in cooperation with other ministries. In line with the Government Programme, the aim is high level of growth on a sustainable foundation contributing to raise of employment level to 72 per cent.</p> <p>In line with this publication, the Ministry of Economic Affairs and Employment hereby confirms the performance targets for its administrative sector for 2017, pursuant to Section 11 of the State Budget Decree (1243/1992).</p> <p>Contact person at the Ministry of Economic Affairs and Employment: Corporate Steering Unit / Counsellor Minna Tukiainen, tel. +358 29 506 4784</p>			
<b>Publisher</b>	Ministry of Economic Affairs and Employment		
<b>Printed by (place and time)</b>			
<b>Publication sales/ Distributed by</b>	Electronic version: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Publication sales: <a href="http://julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi">julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi</a>		

## Sisältö

<b>Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017</b> .....	7
<b>1. Johdanto</b> .....	8
<b>2. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialan ja hallinnonalan keskeiset tulostavoitteet</b> .....	9
<b>3. Hallinnonalan virastojen tulossopimukset ja tavoitteet</b> .....	13
<b>Liite 1 Hallinnonalan virastojen tulossopimukset</b> .....	15

## **TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALAN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2017**

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa tämän julkaisun mukaisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla hallinnonalansa tulostavoitteet vuodelle 2017.

Helsingissä 8.2.2017

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström

Kansliapäällikkö Jari Gustafsson



# 1. Johdanto

TEM-konsernin (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) perustehtävänä on huolehtia Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä, työ-, hyödyke- ja energiamarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä sekä alueiden kehittymisestä.

TEM-konsernin mission mukaisesti se rakentaa kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Tavoitteena on vahva työllisyys, tuottavuus ja kasvu sekä näistä seuraava hyvinvointi.

Ministeriö vahvistaa tämän asiakirjan mukaisesti hallinnonalansa merkittävimmät vuoden 2017 tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykselle ministeriön toimialalla sekä hallinnonalan ja sen merkittävimpien virastojen ja laitosten toiminnalliselle tuloksellisuudelle. Tavoitteet pohjautuvat vuoden 2017 talousarviossa esitettyihin tulostavoitteisiin. Asiakirjan liitteeseen on koottu hallinnonalan virastojen ja laitosten tulossopimukset.

## 2. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialan ja hallinnonalan keskeiset tulostavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhdessä hallinnonalan yksikköjen ja muiden ministeriöiden kanssa kasvupolitiikkaa, jolla tuetaan hallitusohjelman kasvu- ja työllisyystavoitteiden saavuttamista. Kasvupolitiikan perustana on menestyvä yritystoiminta, joka innovoi, työllistää ja luo hyvinvointia Suomeen.

Kasvupolitiikalla luodaan hallinnonalalla edellytyksiä yritysten uudistumiselle ja toimintaedellytysten parantumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle, ulkomaisille investoinneille, terveelle kilpailulle, osaavan työvoiman saatavuudelle, työllistämiskynnyksen alentamiselle ja työnteon kannustavuudelle sekä työvoimahallinnon uudistamiselle työllistymistä tukevaksi.

Biotaloudella ja puhtailla ratkaisuilla luodaan uutta ja kilpailukykyistä liiketoimintaa ja työllisyyttä sekä edistetään kestävästä kehitystä.

Kasvupolitiikka ulotetaan asiakaspalveluun asti yhdistämällä maakuntauudistuksen yhteydessä yritys- ja TE-palvelut liiketoimintalähtöiseksi julkiseksi kasvupalveluksi.

Työ- ja elinkeinohallinto toteuttaa kasvupolitiikkaa eri toimenpiteissään ja palveluisaan kiinnittäen huomiota vaikuttavaan ja tulokselliseen toteuttamistapaan. Aktiivisen markkinavuoropuhelun kautta vahvistetaan yritysten kasvuhalukkuutta.

Kansainvälisesti kilpailukykyisen toimintaympäristön rakentamisessa tavoitellaan kilpailun esteiden ja rajoitusten purkamista sekä lupa- ja viranomaismenettelyjen keventämistä.

## Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Kasvupolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on kestävällä pohjalla oleva kasvu, jonka seurauksena työllisyysaste nostetaan hallituskauden aikana 72 prosenttiin, samalla työllisten määrä kasvaa 110 000 henkilöllä.

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa toimialalleen alustavasti seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2017:

- Yksityisen sektorin suorituskyky paranee ja liiketoiminta suuntautuu vahvemmin kansainvälisille markkinoille
- Yritykset hyödyntävät aiempaa enemmän uudenlaisia arvonluontiverkostojen tarjoamia liiketoimintamahdollisuuksia
- Yrityksiä kannustetaan eri keinoin uusien toimintamallien, tuotteiden ja asiakastarpeiden kehittämiseen sekä nopeaan reagointiin markkinoilla
- T&k-panostuksia kohdentuu riittävästi merkittävien uusien avauksien kehittämiseen
- Työelämän rakenteet kehittyvät niin, että jokaisen työpanos ja osaaminen saadaan muuttuvan elinkeinorakenteen oloissa täysimääräisesti hyödynnettyä
- Energia-alan ja muiden alojen infrastruktuuri rakentuu kasvua tukevalla tavalla
- Aluekehityksessä hyödynnetään kasvupolitiikan tarjoamia mahdollisuuksia. Aluehallintouudistuksessa varmistetaan liiketoimintalähtöinen kasvua ja työllisyyttä tukeva toteuttamistapa
- Talouden kilpailullisuutta kasvatetaan ja markkinaehtoisen liiketoiminnan edellytyksiä parannetaan.

## Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

	2017 tavoite
<b>Suomi on kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö elinkeinotoiminnalle</b>	
• Alkaviin yrityksiin tehtyjen yksityisten riskisijoitusten määrä, milj.euroa	>120
• Ulkomaisessa omistuksessa olevien tytäryhtiöiden henkilöstön määrän kasvu Suomessa, %	>4
<b>Yritykset uudistuvat ja elinkeinorakenne monipuolistuu</b>	
• Yritysten t&k-menojen kehitys, %	>2
• Pk-yritysten osuus kaikkien yritysten henkilömäärästä, %	>67
<b>Suomalaiset yritykset menestyvät globaaleilla markkinoilla</b>	
• Suomen osuus vientimarkkinoista, vuosimuutos %	>0

## Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

	2017 tavoite
<b>Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto paranee</b>	
• Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus, %	<23
<b>Rakenteellinen työttömyys vähenee</b>	
• Vaikasti työllistyvien määrä, hlöä	<186 550
<b>Työttömyysjaksot lyhenevät</b>	
• Virta yli 3 kk työttömyyteen, %	<35
<b>Nuorten osallisuus lisääntyy</b>	
• Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla, %	<24
<b>Maahanmuuttajien osallisuus lisääntyy</b>	
• Virta yli 3 kk työttömyyteen maahanmuuttajilla (kansalaisuus), %	<43
<b>Yrittäjyys lisääntyy</b>	
• Uusien yritysten määrä, kpl	>10 000

## Kotouttaminen

	2017 tavoite
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat, vähintään, lkm	4 000

## Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

Kaikkien toimijoiden toimintaolosuhteet markkinoilla ovat tasavertaiset, kilpailumahdollisuudet parantuvat  
 Taloudellinen huoltovarmuus on korkealla tasolla  
 Kuluttajien asema on turvallinen ja kuluttajat sekä yrittäjät luottavat markkinoiden toimivuuteen  
 Tekninen turvallisuus ja luotettavuus yhteiskunnassa sekä yrityksissä säilyy korkealla tasolla  
 Yritysten sääntelytaakan kasvu pysähtyy ja taakkaa pyritään aktiivisesti vähentämään. Teollisuudelle aiheutuvan taloudellisen rasituksen ja sen sääntelytaakan lisäämistä vältetään  
 Ajanmukaiset teollisoikeusjärjestelmät edistävät innovaatioita sekä tavaroiden ja palvelujen kaupallistamista

## Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

	2017 tavoite
<b>Alueiden elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyyn vahvistaminen</b>	
• Käynnistyneet kehitysprosessit/innovaatioaloitteet, vähintään, kpl	40
• Innovaatioita edistävien julkisten hankintojen osuus kaupunkien hankinnoista, vähintään, %	5
<b>Ennakoidun rakennemuutoksen toimintatapa (ERM) vahvistaa alueiden muutosjoustavuutta (resilienssi)</b>	
<b>Rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 tehokas hyödyntäminen</b>	
• Myöntämisvaltuuksien sidonta-aste, vähintään, %	70

## Energiapolitiikka

	2017 tavoite
Energiaomavaraisuus, vähintään % (Arvioitu kansainvälisen tilastoinnin mukaisesti)	52
Sähkömarkkinoiden toimivuus paranee, vähintään (EU:n indeksi kuluttajatytyväisyydelle, sähkö-MPI)	76
Uusiutuvan energian käytön osuus loppukulutuksesta, vähintään %	38
Energian loppukulutus/bruttokansantulo pienenee, TJ/BKT/ milj. euroa	<5,7

### 3. Hallinnonalan virastojen tulosopimukset ja tavoitteet

TEM-konsernissa on seitsemän virastoa sekä 15 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskus) ja 15 niiden alaista työvoima- ja elinkeinotoimistoa (TE-toimisto). Muut virastot ovat: Energiavirasto, Geologian tutkimuskeskus, Huoltovarmuuskeskus, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Patentti- ja rekisterihallitus, Innovaatiorahoituskeskus Tekes sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Näiden toimijoiden kanssa on laadittu tulosopimukset, jotka ovat tämän julkaisun liitteenä.

Virastoille on laadittu monivuotiset tulosopimukset, jotka ovat voimassa lähtökohtaisesti koko hallituskauden kuitenkin siten, että vuosittain sopimukseen lisätään rullaavasti yksi vuosi toiminnan pidemmän aikavälin suunnittelemiseksi. Tulostavoitteet seuraavalle vuodelle sovitaan sitovasti ja seuraavien kolmen vuoden tavoitteet alustavasti. Monivuotiset tulosopimukset laadittiin tälle hallituskaudelle syksyllä 2015 koskien vuosia 2016–2019 ja niiden strategisena lähtökohtana toimi pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma. Osa tavoitteista pohjautuu suoraan lakisääteisiin tehtäviin. Sopimuksia päivitetään vuosittain ja vuosittaisissa tarkistusneuvotteluissa päivitetään myös viraston vuosittaiset määrärahat.

Syksyn 2016 neuvotteluissa sovittiin sitovasti vuoden 2017 tavoitteista ja alustavasti vuosien 2018–2020 tavoitteista. Maakuntaudistuksesta johtuen ELY-keskusten monivuotisten tulostavoiteasiakirjojen tarkistusprosessi käsittää ainoastaan vuodet 2017 ja 2018. Syksyllä 2016 sovittiin sitovasti vuoden 2017 tavoitteista ja alustavasti vuoden 2018 tavoitteista.

Julkisen talouden suunnitelma (JTS) vuosille 2017–2020 ja talousarvioesitys 2017 muodostivat neuvottelujen taloudelliset raamit. Tulos- ja budjettiohjaus on kytketty tiiviisti yhteen siten, että talousarvioehdotuksessa sekä kehyspäätöksessä esitetyt määrärahat sekä alustavat tulostavoitteet toimivat tulosopimuksen perustana.

Tulossopimusten tavoitteet jaotellaan tulossopimuksissa tulosprisman mukaisesti yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, toiminnalliseen tuloksellisuuteen sekä henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen. Sopimusten laadinnassa kiinnitetään huomiota tavoitteiden kohtuulliseen määrään ja tavoitteista sovittaessa keskitytään strategisesti merkittävimpiin ja muutosta edellyttäviin asioihin. Sopimuksen alussa kuvataan viraston toiminta-ajatus, visio, toimintaympäristön muutokset sekä strategiset valinnat. Riskienhallinnan osalta kuvataan keskeiset tavoitteisiin liittyvät riskit ja toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi. Tavoitteiden toimeenpanon kuvaamiseksi virastot toimittivat tulosneuvotteluihin viraston tavoitteita tukevan toimeenpanosuunnitelman.

Syksyn 2015 neuvotteluissa asetettiin kaikille yhteiset hallitusohjelmasta johdetut tavoitteet digitalisaation edistämisen, normien purkamisen ja johtamisen parantamisen osalta.

Syksyn 2016 neuvotteluissa huomioitiin lisäksi hallitusohjelman vuoden 2016 toimintasuunnitelman päivitys sekä TEM:n valmistelema Kasvun agenda.

Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti tulossopimukseen merkittiin yhteys niiden tavoitteiden osalta, joilla on selkeä kytkös hallituksen strategiselle painopistealueelle tai sitä koskevalle kärkihankkeelle. Virastot kirjaavat nämä yhteydet Valtiokonttorin ylläpitämään tulostietojärjestelmään.

Edelleen valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti asetettiin virastoille palvelulupaukset keskeisimmille palveluille. TEM painotti virastokohtaisten palvelulupausten lisäksi virastorajat ylittävien asiakaslähtöisten kokonaispalvelujen tunnistamista ja kehittämistä sekä pyrkimistä asiakaslähtöisen kokonaispalvelun yhteiseen palvelulupaukseen. TEM:n Digitalisaation johtoryhmä koordinoi asiakaslähtöistä palveluiden kehittämistä pitäen sisällään palvelulupauskokonaisuuden. Ministeriö raportoi työn etenemisestä Toimintatapojen uudistamisen ministeriryhmälle.

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavaan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä.

# Liite 1 Hallinnonalan virastojen tulossopimukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskusten sopimukset on koottu erikseen [tem.fi](http://tem.fi)-sivuille)

Energiavirasto

Geologian tutkimuskeskus

Huoltovarmuuskeskus

Innovaatiorahoituskeskus Tekes

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Patentti- ja rekisterihallitus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)



## **Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset)**

ELY-keskusten tulostavoiteasiakirjat valmisteltiin syksyllä 2016 edellisen vuoden tarkistuksina. Ne noudattavat valtion tulosprismaa ja strategia-asiakirjan rakennetta. Sopimus sisältää ELY-keskusten toiminnan kannalta keskeisimmät sekä muutosta vaativat asiat, jotka perustuvat hallitusohjelmasta johdettuun strategia-asiakirjaan ja tukevat maakuntaohjelman tavoitteita. Sopimus laadittiin kunkin ELY-keskuksen kanssa erikseen. ELY-keskus kohtaiset sopimukset löytyvät TEM:n nettisivuilta osoitteesta <http://tem.fi/ely-keskusten-tulossopimukset-2017>.

Valtion talousarvioesityksen valmisteluun liittyen ohjaavat ministeriöt (opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ympäristöministeriö) ovat asettaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2017.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset	2017 tavoite
<b>Ihmiset ja ympäristö</b>	
• virta yli 3 kk työttömyyteen, %	<35
• virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla, %	<25
• kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon, vähintään (asteikko 1—5)	>3,1
<b>Yritykset ja elinkeinot</b>	
• uudet yritykset, lkm	10 000
• uudet kansainvälistyvät yritykset, lkm	1 750
• raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon ( 1 - 5)	2,7
• elintarvikeviennin arvo (milj. euroa)	1 600
<b>Ympäristö ja luonnonvarat</b>	
• luonnonsuojelueidien toteutus (ha)	5 020
• palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva aluerakenne (%) (väestötiheydeltään vähintään 20 as/ha alueilla asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä)	64
• maatalouden fosforitase (kg/ha)	<5
• maatalouden typpitase (kg/ha)	<46
<b>Toiminnallinen tuloksellisuus</b>	
• asiakaspalvelutyytyväisyys (1—5)	-
• ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (1—5)	>3,6
• ympäristösuojelun valvontatarkastukset (kpl)	1 850
• maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvonnat (%)	100
<b>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</b>	
• henkilötyövuosien kehitys	2 951
• henkilötyövuodet toimintamomentilla	2 551
• henkilötyövuodet muilla momenteilla	400
• kokonaistyytyväisyys (1—5)	>3,4



## ENERGIAVIRASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUOSILLE 2017–2020

### I. ENERGIAVIRASTON STRATEGIA

#### 1. Toiminta-ajatus – Olemme tehokas toimeenpanija, valvomme ja edistämme

Energiavirasto toimeenpanee suomalaista ja eurooppalaista energia- ja ilmastopolitiikkaa.

Tehtävänsä virasto toteuttaa valvomalla ja edistämällä energiamarkkinoiden toimintaa ja ilmastotavoitteiden toteutumista.

#### 2. Visio 2022 – Olemme kehittyvä, edistyksellinen ja arvostettu viranomainen

Energiavirasto on jatkuvasti kehittyvä, toimintatavoiltaan edistyksellinen ja asiakaslähtöinen viranomainen. Virasto on myös aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja.

Viraston panos energiamarkkinoiden toimivuudessa ja ilmastotavoitteiden toteutumisessa on merkittävä.

#### 3. Toimintaympäristön muutokset

Euroopan unioni ohjaa vahvasti sääntelyn kehitystä. EU:n vuoteen 2030 ulottuvat energia- ja ilmastotavoitteet luovat puitteet lähivuosien tavoitteille ja toimille. Energiaunioni konkretisoi tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi. Marraskuussa 2016 valmistuneessa kansallisessa vuoteen 2030 tähtäävässä energia- ja ilmastostrategiassa kuvataan toimet, joilla pannaan toimeen sekä EU:n että Suomen hallitusohjelman asettamat tavoitteet.

Sääntely voi monimutkaistaa toimintaympäristöä ja kasvattaa toimijoiden hallinnollista taakkaa. EU:ssa ja Suomessa on kuitenkin tavoitteena sääntelyn keventäminen.

Pääomavaltaisen energia-alan investointien kannattavuus sekä yritysten toimintaedellytykset voivat vaikuttaa investointien määrään ja kohdentumiseen. Energiantuotantoa leimaavat erityisesti markkinaehtoisten investointien vähäisyys ja kannattamattoman tuotannon sulkeminen sekä niiden seurauksena mahdollisesti syntyvät teho-ongelmat huippukulutustilanteissa ja poikkeusoloissa. Investointihaluttomuuteen vaikuttavat sähkön alhainen markkinahinta sekä osin ristiriitaiset kannustimet.

Energian tuotannossa, siirrossa ja jakelussa sekä kulutuksessa korostuvat toimitusvarmuus ja joustavuus. Avainasemassa ovat muun muassa monipuolinen energiantuotantopaletti, merkittävät korvaus- ja uudisinvestoinnit siirto- ja jakeluverkkoihin, energiatehokkuuden parantuminen sekä kysyntäjouston aktivoituminen, sähkön varastointi ja verkkojen muu älykkyyks. Nämä mahdollistavat infrastruktuurin, markkinoiden ja palvelutoimintojen kehittämisen sekä muuttavat toimijoiden rooleja ja tuovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Suomen maakaasuverkon Baltian ja sitä kautta Keski-Euroopan maakaasuverkkoon yhdistävä Balticconnector -hanke sai kesällä 2016 EU:n komissiolta merkittävän investointituen. Hankkeen toteuduttua Suomen kaasumarkkinat avautuvat kilpailulle ja nykyisen Gasumin toiminnot tulee eriyttää. Tämä muuttaa myös kaasun tukkumarkkinoiden valvontaa merkittävästi nykyisestä.

Päästökauppa uudistuu osin vuonna 2019 tapahtuvan markkinavakausmekanismin käyttöönoton myötä. Tavoitteena on parantaa päästökaupan toimivuutta pienentämällä päästöoikeusmarkkinoilla olevaa ylijäämää sekä tehdä järjestelmästä vakaampi kysynnän heilahtelujen suhteen. Päästöoikeuksien alhaisen hinnan takia järjestelmä ei nykyisellään toimi täysin tarkoitetulla tavalla.

Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiojärjestelmä otetaan käyttöön Energiaviraston hallinnoimana vuoden 2017 aikana. Järjestelmän tavoitteena on kompensoida energiaintensiiviselle teollisuudelle syntyviä lisäkustannuksia, jotka aiheutuvat päästökaupan seurauksena tapahtuvasta sähkön hinnan noususta.

Hallitusohjelman tavoitteet uusiutuvan energian lisäämiselle kasvattavat ja suuntaavat investointeja kärkihankkeiden toimeenpanon myötä ainakin bioenergiaan, mutta myös muita uusiutuvia energiamuotoja tarvitaan tavoitteiden saavuttamiseksi. Energia- ja ilmastostrategia linjaa, että uusiutuvan energian sähköntuotantomuotojen valintaa tulee ohjaamaan uusi kilpailuun perustuva, kustannustehokas ja teknologianeutraali tukijärjestelmä, jota koskevan lainsäädännön valmistelu aloitetaan vuonna 2017.

Hallitusohjelma tavoittelee liikenteen biopolttoaineiden aseman vahvistamista. Toisen sukupolven raaka-aineiden käyttö ja Energia- ja ilmastostrategiassa vuodelle 2030 asetetun 30 prosentin biopolttoaineiden energiasisällön fyysisen osuuden tavoitteen saavuttaminen edellyttävät edelleen ohjauskeinoja.

Toimijat ovat sitoutuneet kattavasti uusiin energiatehokkuussopimuksiin vuonna 2017 alkavalle ja vuoteen 2025 ulottuvalle sopimuskaudelle. Energiatehokkuusdirektiivin kansalliseen toimeenpanoon vaikuttaa syksyllä 2016 käynnistynyt direktiivin keskeisten artiklojen revisio sekä EU-komission tiukat tulkinnat direktiivin sisällöstä. Revision ytimessä on direktiivin 7 artiklassa olevan sitovan energiansäästötavoitteen jatkaminen koskemaan jaksoa 2021–2030. Direktiivin muuttaminen ja komission tulkinnat voivat pahimmillaan johtaa sääntelyn kohdistumiseen toimijoihin, joiden osalta se ei ole tarkoituksenmukaista tai velvoitteisiin toteuttaa merkittäviä investointeja, joiden hyödyt kuitenkin ovat kyseenalaisia. Mikäli muutokset ovat tarkoituksenmukaisia, mahdollistavat energiatehokkuussopimukset joustavan ja kustannustehokkaan direktiivin toimeenpanon.

Kiristyvää valtiontalous heijastuu Energiaviraston talouteen ja resursseihin sekä sitä kautta toimintaan. Virastossa on noudatettava tiukkaa kulukuria ja keskityttävä entistä enemmän vain strategisesti tärkeimpien asioiden hoitamiseen.

#### 4. Strategiset valinnat

##### Energiaviraston perustehtävät

Energiavirasto toimeenpanee suomalaista ja eurooppalaista energia- ja ilmastopolitiikkaa. Tehtävänsä virasto toteuttaa valvomalla ja edistämällä energiamarkkinoiden toimintaa ja ilmastotavoitteiden toteutumista. Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:ssä on lueteltu kattavasti lainsäädäntö ja tehtävät, joista virasto vastaa.

Energiaviraston vastuulle kuuluvat energiamarkkinoiden eli sähkön ja maakaasun tu-ku- ja vähittäismarkkinoiden sekä sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta ja edistäminen. Ilmastotavoitteiden toteutumista virasto edistää ja valvoo huolehtimalla päästökaupan, uusiutuvan energian tukijärjestelmien, biopolttoaineiden kestävyyskriteerien sekä energiatehokkuuden toimeenpanosta.

Virastolle kuuluu myös muita energia- ja ilmastopolitiikan toimeenpanotehtäviä. Toimi-alaansa liittyen virasto esimerkiksi seuraa kansallista ja kansainvälistä kehitystä, tekee aloitteita lainsäädännön kehittämiseksi ja antaa lausuntoja sekä avustaa työ- ja elin-keinoministeriötä asioiden valmistelussa.

#### Energiaviraston strategiset tavoitteet perustehtäviensä osalta – Energiamarkkinat toimivat ja ilmastotavoitteet toteutuvat

Energiaviraston strategiset tavoitteet ovat

Sähkö- ja kaasumarkkinat toimivat tehokkaasti mahdollistaen korkean toimitusvarmuuden sekä kohtuulliset ja kilpailukykyiset hinnat.

Ilmastotavoitteet toteutuvat kustannustehokkaasti päästökaupan, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden avulla.

Virasto huolehtii vastuulleen kuuluvista energiamarkkinoiden valvonta- ja edistämis-tehtävistä varmistaen näin markkinaehtoisten sekä luonnollisessa monopoliasemassa olevien toimijoiden tehokkuuden ja toimivuuden.

Virasto huolehtii vastuulleen kuuluvien energia- ja ilmastopolitiikan keinojen toimeenpanosta kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

#### Energiaviraston kriittiset menestystekijät – henkilöstö ja toimintatavat

Energiaviraston kriittisiä menestystekijöitä ovat

Osaava, palveleva ja kehittämishaluinen sekä sitoutunut henkilöstö, joka aktiivisesti keskustelee ja vaikuttaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Tavoitteelliset, tehokkaat ja ajanmukaiset toimintatavat.

Virasto on älykkään energian asiantuntija, joka hallitsee teemat koko ketjun varrelta lähtien energian tuotannon eri muodoista sekä siirrosta ja jakelusta aina energian käyttöön ja energiatehokkuuteen asti. Virasto tekee työtään asiakkaitaan varten ja osallistuu toimialojensa kehittämiseen. Oman toimintansa kehittämisessä viraston läh-tökohtana on tavoite tehdä vastuulleen kuuluvat tehtävät laadukkaammin ja tehok-kaammin. Virasto on myös kansainvälisesti aktiivinen energia- ja ilmastoalan viran-omainen.

Energiavirasto toimii suunnitelmallisesti, avoimesti ja olennaiseen keskittyen. Toimin-nan luotettavuus ja vastuullisuus kumpuaa henkilöstön osaamisesta, kuuntelevasta ja keskusteleavasta asiakasotteesta sekä virastolle asetettujen tavoitteiden saavuttami-sesta. Virasto on riippumaton katsoen asioita neutraalisti, laajasta näkökulmasta ja sovittaen yhteen sidosryhmiensä ristiriitaisiakin tavoitteita. Energiavirasto kehittää energia-alaa koko yhteiskunnan hyväksi.

#### TEM-konsernin Kasvun agenda

Energiapolitiikan tavoitteena on turvata energian toimitusvarmuus, kilpailukykyinen hinta sekä ympäristöllinen kestävyys. Erityisesti globaalin ja EU:n ilmastopolitiikan kansallinen toimeenpano vaikuttaa merkittävällä tavalla kasvun edellytyksiin. Olen-naista on muun muassa löytää kustannustehokkaat keinot kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

TEM-konsernin osana Energiavirasto toteuttaa kasvu- ja elinkeinopolitiikkaa tukevia toimia. Energiaviraston osalta tämä tarkoittaa muun muassa energia- ja päästökaup-pamarkkinoiden toimivuuden tehostamista sekä uusiutuvan energian ja energiatehok-kuuden kustannustehokasta edistämistä.

## Energiaviraston kannalta merkitykselliset kärkihankkeet ja rooli niiden toteutuksessa

Energiaviraston kannalta hallitusohjelman kärkihankkeista merkityksellisin on biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen strategisen painopistealueen kärkihanke 1 *hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti* (BIO, KH 1).

Viraston kannalta kärkihankkeista tärkeitä ovat myös digitalisaation, kokeilujen ja normien purkamisen strategisen painopistealueen kärkihanke 1 *digitalisoidaan julkiset palvelut* (DIGI, KH 1) sekä kärkihanke 3 *sujuvoitetaan säädöksiä* (DIGI, KH 3).

### Hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti

Hallitusohjelman kärkihankkeen tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta keskeisesti niin, että se 2020-luvulla ylittää 50 % ja energian omavaraisuus ylittää 55 %. Tavoitteiden saavuttamisessa keinona on erityisesti bioenergian ja muun päästöttömän uusiutuvan energian tarjonnan lisääminen.

Tavoitteiden toimeenpanoon kuuluvat vuoteen 2030 tähtäävä kansallinen energia- ja ilmastostrategia sekä siihen liittyvät toimet, joiden avulla pyritään saavuttamaan sekä hallitusohjelman tavoitteet että EU:n vuodelle 2030 asettamat energia- ja ilmastotavoitteet.

#### Energiaviraston rooli

Energiaviraston tehtävänä on toimeenpanna suomalaista ja eurooppalaista energia- ja ilmastopoliittikkaa varmistamalla osaltaan lainsäädännön toteutuminen tehokkaasti käytännössä. Virasto toimeenpanee tehokkaasti myös sille osoitettavat lisätehtävät.

Viraston lisätehtäviä ovat esimerkiksi päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiojärjestelmän toimeenpano sekä uusiutuvan energian uuden tukijärjestelmän toimeenpano.

Virasto tuo myös aktiivisesti julki näkemyksiään ja antaa osaamistaan yhteiskunnan käyttöön jo asioiden valmisteluvaiheessa.

### Digitalisoidaan julkiset palvelut

Kärkihankkeen tavoitteena on rakentaa julkiset palvelut asiakaslähtöisiksi ja ensisijaisesti digitaalisiksi toimintatapoja uudistamalla.

Kärkihankkeen toimenpiteitä ovat muun muassa kaikkia julkisia palveluita koskevien digitalisoinnin periaatteiden luonti, hallinnon sisäisten prosessien digitalisointi ja entisten prosessien purkaminen. Lisäksi varmistetaan, että viranomaisten tarvitsemia tietoja kysytään vain kerran.

#### Energiaviraston rooli

Energiavirastossa on perinteisesti hyödynnetty tietojärjestelmiä ja sähköistettyjä palveluita viraston kaikilla vastuualueilla. Virasto jatkaa ja syventää digitalisaatiota palveluissaan. Tämä tehdään muun muassa toimintatapoja uudistamalla, yksinkertaistamalla ja yhtenäistämällä sekä olemassa olevia tietojärjestelmiä kehittämällä ja rakentamalla tarvittavilta osin uusia. Tavoitteena on palvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen energiasektorilla yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Virasto myös edistää tiedon avointa jakamista sekä kertaalleen kerätyn ja tuotetun tiedon laajaa hyödyntämistä.

Energiaviraston on perusteltua olla ensimmäisten joukossa ottamassa käyttöön valtion yhteisiä keskitettyjä digitalisoituja ratkaisuja parantaakseen omaa asiakaspalveluaan ja kehittääkseen prosessejaan. Näiden palveluiden ostajana virasto on kehitysmyönteinen, aktiivinen ja rakentavan kriittinen asiakas.

### Sujuvoitetaan säädöksiä

Kärkihankkeen tavoitteena on mahdollistava sääntely, turhien normien purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen.

Kärkihankkeen toimenpiteitä ovat muun muassa säädösten perkaaminen, turhan sääntelyn purkaminen ja tarvittavien säädösten uudistaminen. Lisäksi lupa- ja valitusprosesseja sujuvoitetaan ja annetaan niitä koskevat palvelulupaukset.

#### Energiaviraston rooli

Virasto arvioi kriittisesti ja säännöllisesti omat lupa- ja muut asiakaspalveluprosessinsa osana asiakkaan tarpeiden huomioimista kokonaisvaltaisesti valtionhallinnossa. Virasto myös sujuvoittaa ja selkiyttää asiakaspalveluprosessejaan ja antaa keskeisiä palveluita koskevat palvelulupaukset.

Energiavirasto esittää aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriölle näkemyksiään sääntelyn keventämiseksi sekä tarvittavilta osin karsii itse antamia määräyksiä. Virasto käyttää myös sille lainsäädännön perusteella kuuluvaa harkintavaltaa päätöksenteossaan soveltuvin osin helpottaakseen kansalaisten arkea sekä parantaakseen yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä. Tässä virasto huomioi yhteiskunnan kokonaisedun.

## II. ENERGIIVIRASTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2016 – 2019

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Energiamarkkinoiden toimivuuden valvonta ja edistäminen</b>						
<i>Tavoite 1:</i> Sähkö- ja kaasumarkkinat toimivat tehokkaasti mahdollistaen korkean toimitus-varmuuden sekä kohtuulliset ja kilpailukykyiset hinnat (TAE; BIO, KH 1)						
<i>Mittari:</i> Sähkön jakeluverkkoinvestointien määrä valvontamenetelmien mukaisesti, milj.€	793	>700	<b>&gt;750</b>	>750	>800	>700
<i>Mittari:</i> Sähkön myyjän vaihtoaktiivisuus vähittäismarkkinoilla, %	11,4	>11	<b>&gt;12</b>	>13	>15	>15
<b>Ilmastotavoitteiden toteutumisen edistäminen ja valvonta</b>						
<i>Tavoite 2:</i> Ilmastotavoitteet toteutuvat kustannustehokkaasti päästökaupan, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden avulla (TAE; BIO, KH 1)						
<i>Mittari:</i> Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus, %	36	>33	<b>&gt;35</b>	>37	>39	>41
<i>Mittari:</i> Energiatehokkuusdirektiivin artiklan 7 mukaisesti laskettu kumulatiivinen energiansäästö, TWh <sub>kum</sub>	1	>25	<b>&gt;31</b>	>36	>39	>42

<sup>1</sup> Vuoden 2015 toteuma on tiedossa 30.4.2017. Vuoden 2014 toteuma on 17 TWh<sub>kum</sub>.

## Toiminnallinen tuloksellisuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Digitaalisuuden edistäminen</b>						
<i>Tavoite 3: Viraston asianhallintaprosessin digitalisointi (TAE; DIGI, KH 1)</i> <i>Mittari: Sähköisesti tuotettujen kirjaustapahtumien osuus kaikista kirjaustapahtumista, %</i>	53	>65	<b>&gt;70</b>	>75	>80	>80
<b>Normien purkaminen</b>						
<i>Tavoite 4: Viraston lupaprosessien sujuvoittaminen ja niitä koskeva palvelulupaus (TAE; DIGI KH 3)</i> <i>Mittari: Viraston verkkolupaprosessin palvelulupaus, käsittelyaika työpäivää</i>	>100	Kuvataan, yhtenäistetään ja uudistetaan lupaprosessit sekä määritetään niille palvelulupaukset	<b>&lt;50</b>	<50	<50	<50
<i>Mittari: Viraston hankelupaprosessin palvelulupaus, käsittelyaika työpäivää</i>	>100		<b>&lt;40</b>	<40	<40	<40
<i>Mittari: Viraston päästölupaprosessin palvelulupaus, käsittelyaika työpäivää</i>	>100		<b>&lt;50</b>	<50	<50	<50
<b>Valvonnan ja edistämisen taloudellisuus</b>						
<i>Tavoite 5: Energiamarkkinoiden valvonnan ja edistämisen taloudellisuus (TAE)</i> <i>Mittari: Sähkö- ja maakaasuvalvonnan toimintakulut per sähkön ja maakaasun kulutus yhteensä, c/kWh</i>	0,0033	<0,0034	<b>&lt;0,0033</b>	<0,0035 <sup>2</sup>	<0,0035	<0,0035
<i>Tavoite 6: Ilmastotavoitteiden edistämisen ja valvonnan taloudellisuus (TAE)</i> <i>Mittari: Päästökaupan hallinnoinnin toimintakustannukset päästökaupan piiriin kuuluvaa laitosta kohden, €/laitos</i>	2 723	<3 000	<b>&lt;2950</b>	<2700	<2650	<2600
<i>Mittari: Uusiutuvan energian tuotantotukien<sup>3</sup> hallinnoinnin toimintakustannukset järjestelmässä mukana olevilla laitoksilla tuotettua sähköä kohden, €/MWh</i>	0,35	<0,33	<b>&lt;0,32</b>	<0,30	<0,30	<0,30
<b>Asiakastyytyväisyys</b>						
<i>Tavoite 7: Viraston asiakkaiden tyytyväisyys viraston toimintaan (TAE)</i> <i>Mittari: Asiakas- ja sidosryhmäkyselyn kokonaisarvosana, asteikko 1-5</i>	Kyselyä ei tehty	>3,65	<b>&gt;3,65</b>	>3,70	>3,70	>3,75

<sup>2</sup> Nousu vuodesta 2017 vuoteen 2018 johtuu sähkö- ja maakaasumarkkinain muutosten myötä lisääntyneistä Energiaviraston valvontatehtävistä ja niihin tarvittavista lisäresursseista.

<sup>3</sup> Tuotantotukilla tarkoitetaan tämän sopimuksen solmimisen aikaan voimassa olevan tukijärjestelmän mukaisia tuotantotukia.



## Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Henkilöstön työhyvinvoinnin sekä johtamisen parantaminen</b>						
<i>Tavoite 8:</i> Henkilötyövuodet (TAE) <i>Mittari:</i> htv	70,6	69	<b>72</b>	74	74	74
<i>Tavoite 9:</i> Kokonaistyötyytyväisyys (TAE) <i>Mittari:</i> VM-Baron työtyytyväisyysindeksi, asteikko 1-5	3,5	>3,8	<b>&gt;3,8</b>	>3,9	>3,9	>4,0
<i>Tavoite 10:</i> Johtamisen parantaminen (DIGI KH 5) <i>Mittari:</i> VM-Baron johtajuusindeksi, asteikko 1-5	3,3	>3,8	<b>&gt;3,8</b>	>3,9	>3,9	>4,0

## Talous

	TA 2015	TA 2016	TAE 2017	KEHYS 2017	KEHYS 2018	KEHYS 2019
<b>Viraston toiminnan taloudellisuus</b>						
<i>Tavoite 11:</i> Viraston toimintamenojen määrärahat (TAE) <i>Mittari:</i> Momentille 32.60.01 myönnetty nettomääräraha, tuhatta euroa	8 994	8 857	<b>6 407<sup>4</sup></b>	6436	6397	6457

## Riskienhallinta

Riskienhallinnassa virasto käyttää soveltuvin osin ISO 31 000 riskienhallinnan standardin mukaisia menetelmiä, joita täydentää kolmen puolustuslinjan -malli. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat viraston substanssiryhmät, toisen viraston hallinto ja johto sekä kolmannen ulkopuoliset valvojat kuten viraston tilintarkastaja Valtiontalouden tarkastusvirastosta ja tulosohjaaja työ- ja elinkeinoministeriön Energiaosastolta.

Virastossa riskienhallinta on kiinteä osa vuotuista strategista suunnittelua ja tulossuunnittelua sekä tavoitteiden asettamista ja niiden toimeenpanoa. Riskit kytetään ensisijaisesti tulostavoiteasiakirjan mukaisiin tavoitteisiin ja riskiaspekti otetaan huomioon viraston ohjeissa ja toimintatavoissa.

Viraston toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta kriittistä on riittävien resurssien kohdentaminen eri tehtäväalueille. Riskinä on perustehtävien vaarantuminen. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa viraston resursoinnista ja viraston johto resurssien suuntaamisesta. Seuraavassa on kuvattu muut viraston keskeiset riskit. Riskienhallintotoimenpiteitä toteutetaan koko tulossopimuksen voimassaoloaikana.

<sup>4</sup> TA 2016 ja TAE 2017 välinen ero selittyy pääosin uudella energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistämistä koskevalla momentilla 32.60.20. Momentin kautta Energiaviraston käyttöön on vuoden 2017 talousarvioehdotuksessa myönnetty 2 500 000 euroa ja vastaava summa on vähennetty viraston toimintamenomomentilta.

Riskin kohde	Riski	Riskienhallinnan toimenpiteet
Energiamarkkinoiden ja ilmastotavoitteiden valvonta ja edistäminen	Eurooppalaisen sääntelyn mahdolliset hallitsemattomat ja kohtuuttomat vaikutukset yhteiskunnalle.	Virasto osallistuu aktiivisesti eurooppalaisten energiemarkkinoiden ja ilmastotavoitteiden sääntelyn valmisteluun sekä avustaa työ- ja elinkeinoministeriötä lainsäädännön sisältöön vaikuttamisessa. Yhteiskunnan kannalta olennaiset kysymykset ja näkemykset määritetään yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.
Digitalisaatio	Viraston määrärahat eivät riitä tarvittavan henkilöosaamisen hankkimiseen tai tietojärjestelmäinvestointeihin. Ajattelu- ja toimintatapamuutosten jalkautus ei onnistu.	Virasto noudattaa tiukkaa kulukuria sekä perustelee työ- ja elinkeinoministeriölle henkilöstöresurssien ja tietojärjestelmäinvestointien tarpeellisuuden sekä hyödyntää yhteiskäyttöisiä tietojärjestelmäratkaisuja. Muutosjohtaminen huomioidaan viraston strategian jalkautuksessa sekä esimies- ja henkilöstökoulutuksissa.
Normien purkaminen	Yksityiskohtaisen sääntelyn purkaminen ei onnistu esimerkiksi EU-lainsäädännön veloitteiden takia.	Virasto avustaa eurooppalaisen sääntelyn valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriötä sekä osallistuu tähän aktiivisesti myös itse muun muassa ACERin ja NordREGin puitteissa.

## Voimassaolo, päivitys ja seuranta

### Voimassaolo

Tulostavoiteasiakirjassa Energiaviraston tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle 2017–2020. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle 2017 ja kolmen seuraavan vuoden 2018–2020 tavoitteet asetetaan alustavina.

### Päivitys

Tulostavoiteasiakirja päivitetään Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä vuosittain. Erityisesti vaalikauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tämä tulostavoiteasiakirja on päivitetty 9.12.2015 solmitun Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön välisen vuosia 2016–2020 koskevan tulostavoiteasiakirjan pohjalta. Päivityksessä on otettu huomioon muun muassa toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, valtion talousarvioesitys 2017 ja julkisen talouden suunnitelma 2017–2020, hallitusohjelman vuoden 2016 toimintasuunnitelman päivitys sekä työ- ja elinkeinoministeriön kasvun agenda.

### Seuranta

Energiavirasto raportoi tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumista tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Lisäksi virasto raportoi tulostavoitteiden toteutumista kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan, 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi Energiaviraston tulossopimuksen toteutumista antamassaan tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Lisäksi ministeriö arvioi puolivuotistoteumaa loppuvuoden tulosneuvottelujen yhteydessä.

## Allekirjoitukset

Helsingissä 9.12.2016



Riku Huttunen  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Simo Nurmi  
Ylijohtaja  
Energiavirasto



Markku Kinnunen  
Neuvotteleva virkamies  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Pernilla Wasström  
Johtava asiantuntija  
Energiavirasto

## Liitteet

Liite 1. Energiaviraston johdon katsaus vuodesta 2016

Liite 2. Energiaviraston toimeenpanosuunnitelma vuosille 2017–2020



## GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUKSEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUOSILLE 2017–2020

### I. VIRASTON STRATEGIA

#### 1. Toiminta-ajatus/Missio

##### GTK luo geologisella osaamisellaan menestystä asiakkailleen.

GTK on kyvykäs muuntamaan korkeatasoisen ja erottavan osaaminen toiminnaksi ja tiedoksi, mikä tuottaa menestymisen edellytyksiä asiakkaille. Yhteistyö kehittää osaamistamme edelleen – menestymme yhdessä asiakkaiden kanssa.

Asiakkaalla tarkoitamme laajasti hyödynsääjiä toimeksiantajien lisäksi yhteistyökumppaneita yhteisrahoitteisissa hankkeissa, työ- ja elinkeinoministeriötä sekä muita alaan liittyviä toimijoita.

#### 2. Visio

##### Osaajien GTK tuottaa ratkaisuja, uutta elinkeinotoimintaa ja kestäväää kasvua.

GTK:n keskeinen voimavara ovat ihmiset, osaajat jotka ovat sitoutuneet työhönsä ja kehittävät osaamistaan aktiivisesti. Ratkaisukeskeisyys syntyy aidosta kiinnostuksesta asiakkaan toimintaan. Tuottamamme ratkaisut ovat perusta ´elinkeinopoliittisen jalanjälkemme´ kasvulle. Tutkimuslaitosten, yritysten ja korkeakoulujen tiivistyvä yhteistyö sekä EU-vaikuttaminen osaltaan parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Kestävä kasvu tarkoittaa meille pitkäjänteisyyttä tuotannontekijöiden saatavuuden turvaamisessa, systeemitason parannuksia ja tietoon perustavan johtamisen kasvua.

#### 3. Toimintaympäristön muutokset

Geologian tutkimuskeskuksen kannalta keskeiset toimintaympäristöön liittyvät tekijät on koostettu seuraaviin kokonaisuuksiin:

##### **Kotimainen julkinen sektori**

Julkisen talouden tasapainottaminen jatkuu ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan julkinen rahoitus supistuu. Julkisen sektorin tuottavuuskehitystä pyritään parantamaan, ja tuottavuuden parantamiseen tähtäävät investoinnit joudutaan toteuttamaan pääosin toimintamäärärahalla.

Hallinnonalojen strategisen linjausten ja hallitusohjelmasta johdettujen tavoitteiden ohjausote tiivistyy. Haasteena on tasapaino viraston perustehtävän tehokkaan toteuttamisen ja hallitusohjelmasta johdetun tavoitteiston välillä.

- Odotukset julkisen sektorin toimijoille kasvavat ja konkretisoituvat palvelulupauksina. Tarve talouden kasvulle näkyy julkisen sektorin toimijoiden aktivointina kärkihankkeissa ja viennin edistämässä.
- Digitalisaatio on Sipilän hallituksen strategian läpileikkaava teema. Digitalisaatio muuttaa toimintaympäristöä ja tarjoaa mahdollisuuksia käytäntöjen ja järjestelmien yhtenäistämällä tukien hallitusohjelman visiota tuottavuusloikasta vuoteen 2025 mennessä.
- TEM 'Kasvun agenda' (2016) tarjoaa hallinnonalan toimijoille hyvän lähtökohdan oman vaikuttavuuden ja tavoitteiston arviointiin.
- Keskushallinnon uudistuksessa kiinnitetään erityistä huomiota johtamisjärjestelmän selkiinnyttämiseen ja kokonaisuuden hallintaan hallinnolliset sektorirajat ylittäen.
- Rakenteellisen uudistamisen osalta mm. valtion taloushallinnon, hankintatoimen ja IT-palvelutoimintojen keskittäminen jatkuu.

### Asiakastoimialojen ja palvelujen kysynnän kehittyminen

Maailmantalouden kasvu on heikkoa ja se on laskenut raaka-aineiden hintaa sekä pysäyttänyt monia erityisesti raaka-ainealan investointeja. Eri toimialojen kasvussa ja kehityksessä on kuitenkin eroja kansallisesti ja kansainvälisesti.

- Potentiaaliset kasvavat markkinat: tietoinfrastruktuurien kehittyminen, geoenergian hyödyntäminen, puhtaampien primääri- ja sekundäärraaka-aineiden tuotanto- ja jalostusmenetelmien, parempien tuotteiden sekä kiertotalouden kehittäminen, yhteistyö käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksessa, ympäristöriskien arviointi ja hallinta, energian varastointi, mineraalilannoitteet ja puhdas vesi sekä malminetsintä ja kaivostoiminta kehittyvissä mineraalirikkaissa maissa.
- GTK:n toiminta-alueella suorat sijoitukset ja investoinnit Suomeen ovat laskussa, mutta yksittäisten isojen projektien eteneminen saattaa tarjota uusia mahdollisuuksia.
- Toiminnanharjoittamiseen liittyvien lupa-asioiden käsittelyn virtaviivaistaminen on yksi hallitusohjelman tavoitteista.
- Yritysten TKI-toiminnan panostus on laskevaa. Lisäksi yritysten kasvua ja uudistumista tukeva julkinen TKI- ja kansainvälistymisrahoitus vähenee edelleen. Yrityksillä on kuitenkin kasvavaa kiinnostusta uudenlaisten yhteistyömallien luomiseen.
- Julkisen sektorin maksulliset toimeksiannot vähenevät. Kehitysyhteistyövarojen leikkaukset vähentävät mahdollisesti yhteisrahoitteisen toiminnan määrää GTK:ssa.

### Tiede- ja innovaatioympäristö

Kilpailu tutkimusrahoituksesta kiristyy ja huippuosaaminen sekä kansainvälisten verkostojen merkitys korostuvat. Yritysten mukanaolo korostuu useissa tutkimusrahoitusohjelmissa.

- EU:ssa mineraalit ovat edelleen esillä tutkimusagendalla. EIP-Raw Materials on jatkanut toimintaansa alkuperäisen strategisen implementointisuunnitelman pohjalta ja sen vaikutus heijastuu myös viimeiseen Horisontti 2020-ohjelmakauteen (2018–2020). Merkitystään nostavia teemoja ovat kiertotalous, resurssitehokkuus, vähäpäästöinen energia ja kriittiset raaka-aineet.
- EU:lla on pyrkimys myös vaikuttaa kasvavasti kansallisen rahoituksen käyttöön tutkimusverkostoissa, joka näkyy lisääntyvinä ERA-NET-hakujen määrinä. ERA-MIN 2-vaiheen haut tuovat uusia mahdollisuuksia kansainväliseen yritysyritysyhteistyöhön myös Euroopan ulkopuolisten toimijoiden kanssa.
- Eurooppalainen mineraalisiin raaka-aineisiin keskittyvä innovaatioklusteri (EIT-RM) on avannut GTK:lle uusia kumppanuuksia ja näkyvyyttä Euroopassa. Verkosto pyrkii kehittämään tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatua syventämällä yhteistyötä tutkimuslaitosten, yliopistojen ja yritysten kanssa.
- Kansallisen tutkimusjärjestelmän murros luo mahdollisuuksia ja uudenlaisia tarpeita tutkimuslaitosten ja yliopistojen yhteistyön syventämiselle.
- Kansallisen innovaatorahoituksen (mm. TEKES, SA/STN) uudelleenjärjestelyt muuttavat tutkimuslaitosten asemaa ja mahdollisuuksia projektirahoituksen hankkimiseen.
- Hallitusohjelman mukaisesti pyritään kohti vahvoja teemakohtaisia osaamiskeskittymiä ja tutkimusinfrastruktuurien tehokkaampaa yhteiskäyttöä.

#### 4. Strategiset valinnat

GTK:n strategisen uudistamisen lähtökohtina ovat olleet elinkeinopoliittisen vaikuttavuuden ja asiakastarpeista lähtevän tavoitteenasettelun vahvistaminen. Strategiaprosessin ohjaavina tekijöinä käytettiin muuttuvan toimintaympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja alkaneen hallituskauden keskeisiin tavoitteisiin vastaamista.

Reunaehtoina tunnistettiin GTK talousarviorahoituksen supistuminen ja siitä seuraava toimintatavan kehittämispaine sekä välttämätön tarve henkilöstörakenteen nopeaan uudistamiseen. GTK:n uuden strategian kulmakivinä ovat korkea asiantuntemus, konkreettinen asiakasvaikuttavuus sekä strategisesti ohjattu ja ketterä toimintamalli. Tavoitteenasettelun uudistamisen kärjiksi on määritelty **neljä strategista teemaa, jotka näkyvät läpileikkaavina sekä koko toiminnan tavoitteenasettelussa että toimintamallin ja perusroolin uudistamisessa.**

**Digitaalisuus GTK:n menestystekijäksi.** Teemassa tuomme digitalisaation mahdollisuudet ja systeemiset hyödyt kaikkiin prosesseihin, innovatiivisiin tietopääoman kasvattamisen toimintamalleihin ja asiakasratkaisuihin.

**GTK tuottaa uusia cleantech-ratkaisuja.** Teema tuottaa ratkaisuja, jotka edistävät luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

**Geologia yhdyskuntien kestävä rakentamisen tehostajana.** Teema parantaa geologisen tiedon hyödyntämistä alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa sekä niihin liittyvissä ympäristöky-symyksissä.

**Mineraalitalous luo kestävä kasvua.** Teema edistää mineraalisten raaka-aineiden hyödyntämistä ja jatkojalostusta sekä luomme ratkaisuja kehittyviin materiaalitaipeisiin.

#### TEM kasvun agenda ja hallitusohjelman kärkihankkeet

Kirjaukset GTK:n roolista Kasvun agendan toteutuksessa on esitelty liitteessä 4. Lähtökohtaisesti GTK:n tuki hallitusohjelman toteuttamiselle kanavoituu Kasvun agendan tavoitteiden kautta. Liitteessä 4 on kuvattu Kasvun agendan kautta myös laitoksen tunnistamia yhteyksiä hallitusohjelman strategiaan painopisteisiin ja kärkihankkeisiin.

## II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017–2020

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Vaikuttavuustavoite 1: (TAE) Mineraalitalous luo kestäväää kasvua: mineraalisten raaka-aineiden hyödyntämisen ja jatkojalostuksen kautta syntyy ratkaisuja kehittyviin materiaali tarpeisiin</b>						
Mittari 1.1: Itsearviointi (1-5)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	3,5	4	4	4
Mittari 1.2: Mineraalitalous-teeman panostus: htv %-osuus GTK:n ydintoiminnan htv:stä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	31	31	32	33
<b>Vaikuttavuustavoite 2: (TAE) Uusia luonnonvarojen kestäväää hyödyntämistä edistäviä cleantech-ratkaisuja syntyy</b>						
Mittari 2.1: Itsearviointi (1-5)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	2,5	3	3,5	4
Mittari 2.2: Cleantech-teeman panostus: htv %-osuus koko GTK:n ydintoiminnan htv:stä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	11	13	14	15
<b>Vaikuttavuustavoite 3: (TAE) Geologia yhdyskuntien kestävään rakentamisen tehostajana: geologisen tiedon hyödyntäminen alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa sekä niihin liittyvissä ympäristökysymyksissä parantuvat.</b>						
Mittari 3.1: Itsearviointi (1-5)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	2,5	3	3,5	4
Mittari 3.2: Yhdyskunnat-teeman panostus: htv %-osuus koko GTK:n ydintoiminnan htv:stä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	15	16	17	18

## Toiminnallinen tuloksellisuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Toiminnallinen tavoite 1. (TAE) Digitalisaation mahdollisuudet ja systeemiset hyödyt sovelletaan viraston kaikkiin prosesseihin, innovatiivisiin tietopääoman kasvattamisen toimintamalleihin ja asiakasratkaisuihin</b>						
Mittari 2.1: Strategisen teeman Digitalisaatio tavoitteiden saavuttaminen						
• itsearviointi 1-5	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	1,5	2,5	3,5	4
• Digitalisaatio-teeman panostus: htv %-osuus koko GTK:n ydintoiminnan htv:stä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	15	17	18	20
Mittari 1.2: Uudistetut tiedontuotantoprosessit (kpl)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	4	4	6	-
<b>Toiminnallinen tavoite 2: Investointikynnyksen madaltaminen ja elinkeinotoiminnan edellytysten edistäminen</b>						
Mittari 2.1: Raaka-aine-, geoenergia- ja pohjavesiraportoinnin toteutuminen (indeksiluku)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	1	1	1	1
Mittari 2.2: GTK:n aktiivisuus mineraalipolitiikan toteuttamisessa (itsearviointi 1-5)	-	2,5	3	3	3,5	4
Mittari 2.3: Luonnonvarojen yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvä viestintä (raportit, artikkelit, esitelmät), kpl total	-	10	13	15	15	15
<b>Toiminnallinen tavoite 3: GTK palvelutarjoajana ja tutkimuskumppanina lisää yhteistyötään yritysten ja kansainvälisen toimijoiden kanssa.</b>						
Mittari 3.1: Maksulliset toimeksiannot						
• Strategisuus: %-osuus strategian teema-alueilla koko GTK:n maksullisesta htv-kertymästä. Maksulliset toimeksiannot yritysten kanssa: %-osuus koko GTK:n maksullisesta htv-kertymästä.	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	44 / 61	46 / 65	48 / 68	50 / 70
• Vientiprojektit: %-osuus koko GTK:n maksullisesta htv-kertymästä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	22	23	24	25
Mittari 3.2: Yhteisrahoitteiset projektit						
• Strategisuus: %-osuus teema-alueilla koko GTK:n YR htv-kertymästä. Yhteisrahoitteiset projektit yritysten kanssa: %-osuus koko GTK:n YR htv-kertymästä.	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	80 / 30	80 / 33	80 / 34	80 / 35
• Kv-kumppanin sisältävät yhteisrahoitteiset projektit (htv %-osuus koko YR-projektitoiminnan htv-kertymästä)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	27	28	29	30
<b>Toiminnallinen tavoite 4: Strateginen tutkimus ja verkostoituminen vahvistavat GTK:n kyvykkyyttä asiakasratkaisujen tuottajana yhteistyökumppanina</b>						
Mittari 4.1: Tutkimuksen tuloksellisuus, kansainvälisyys ja strateginen suunta						
• Vertaisarvioidut julkaisut strategian teema-alueilla (kpl, %-osuus kaikista)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	24 / 33	27 / 36	30 / 39	32 / 42
• EU-rahoitteiset tutkimusprojektit: %-osuus koko GTK:n YR htv-kertymästä, %-osuus strategian teema-alueilla EU-rahoitteisten tutkimusprojektiön htv-kertymästä	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	10 / 70	11 / 75	12 / 80	13 / 85
• Mittari 4.2: Verkostoituminen ja infrastuktuuriyhteistyön tavoitteiden toteutuminen, itsearviointi (1-5)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	3,5	3,75	4	4
<b>Toiminnallinen tavoite 5: Geologisen tietovarannon kasvu ja käytettävyyden parantaminen tuovat systeemisiä hyötyjä, uusia tiedon käyttötapoja ja vastaa asiakkaiden muuttuviin tietotarpeisiin</b>						
Mittari 5.1: Tiedontuotannon tuloksellisuus ja kattavuus (suoritemittarien tavoitteiden toteuma %-osuus)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	100	100	100	100



	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Mittari 5.2: Tietotuotteiden ja -palvelujen relevanssi ja käyttö</b>						
• uudet tietotuotteet ja -palvelut (tuotelataukset kpl, kävijämäärä kpl)	-	5 000 / 10 000	<b>5 000 / 20 000</b>	8 000 / 20 000	10 000 / 25 000	10 000 / 25 000
• kaikki tietotuotteet ja -palvelut (tuotelataukset kpl, kävijämäärät kpl)	39 375 / -	40 000 / 150 000	<b>50 000 / 170 000</b>	55 000 / 210 000	60 000 / 250 000	60 000 / 250 000
<b>Toiminnallinen tavoite 6: Laadunhallinta varmistaa asiakastytyväisyyden</b>						
Mittari TTM 6.1 Yrityskontaktien määrä (CRM uudet kpl, kpl total)	uusi / ei lukua	uusi / ei lukua	<b>50 / 1050</b>	50 / 1100	50 / 1150	50 / 1200
Mittari TTM 6.2 Asiakastytyväisyys (indeksiluku)	-	3	<b>3</b>	3,5	3,5	3,5

HUOMIOITAVAA: GTK:n projektissa syntyy usein tuotoksia jotka voidaan laskea useampaan kuin yhteen mittariin, esim. a) vaikuttavuus ja toiminnallinen tulos tavoite tai b) toiminnallinen ja toiminnallinen tulostavoite. Jälkimmäisen osalta tyypillisiä ovat sellaiset projektit jotka yhdistävät geologista substanssiosaamista (mm. malmigeologia) ja laajojen sähköisten aineistojen hallintaa (mm. malmiesiintymätietokannat). Mittareiden luvut edustavat vain kyseistä mittaria varten koostetun tiedon, eikä mittareiden projektimääriä tai volyymitietoja välttämättä ole suoraan mahdollista edelleen jalostaa.

### Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee</b>						
<b>Tavoite 7: Henkilötyövuodet, (TAE)</b> Mittari 7.1: htv (kokonaisluku)	530	472	<b>430</b>	420	415	410
<b>Tavoite 8: Kokonaistyötyytyväisyys, (TAE)</b> Mittari 8.1: VM-Baron henkilöstökysely, asteikko1-5	3,50	3,60	<b>3,65</b>	3,70	3,75	3,80
<b>Yhteinen tavoite 9: Johtamisen parantaminen</b> Mittari 9.1: Johtajuusindeksi (VM-Baro tms)	3,41	3,50	<b>3,55</b>	3,60	3,65	3,70
<b>Tavoite 10: Osaamistason nostaminen</b> Mittari 10.1: Osaamisen kehittyminen strategisilla teema-alueilla (skillhive indeksi)		Mittarin asetta- minen	Tiedon- keruu ja tavoite- asetanta			
Mittari 10.2: Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen indeksi (VM-Baro)	3,50	3,55	<b>3,60</b>	3,65	3,70	3,75

### Määrärahat

	TA 2015	TA 2016	<b>TAE 2017</b>	KEHYS 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020
TEM:n rahoitus (euroa) (momentti 32.20.01)	36 110 000	32 665 000	<b>31 557 000</b>	31 585 000	31 247 000	31 223 000

## Riskienhallinta

Laitoksen ylimmällä johdolla on ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja johtamisesta. GTK:n riskienhallintapolitiikkaan on kirjattu riskienhallinnan vastuut, menetyt, sekä seuranta- ja arviointikäytännöt. Riskienhallinnan vastuunjakotaulukko kuvaa eri riskiluokkien hallintakeinojen koordinoituvastuut. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi suoritetaan kerran vuodessa. Arviointikehikkona on käytetty valtiovarainministeriön suosituksen mu-kaista CO-SO-ERM -malliin perustuvaa sisäisen valvonnan suppeaa arviointikehikkoa. Suurimmat toimintaa uhkaavat riskit on alla jaoteltu toiminnan toteutumista, laitoksen taloudellista asemaa sekä mainetta ja puolueettomuutta uhkaaviin riskeihin.

<b>Strategiset riskit</b>	<b>Kuvaus merkittävistä riskeistä sekä toimenpiteet riskin ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi</b>
Toimintamallin ja organisaatiokentteen yhteensopivuus toimintaympäristön kanssa	Toimintamallia sekä organisaatiorakennetta johdetaan ja uudistetaan aktiivisesti siten, että strateginen tavoitteen asetanta vastaa muuttuviin olosuhteisiin.
Kumppanuudet ja alihankinta	Kumppanien valinta tehdään tukemaan strategisia valintoja. Riippuvuudet kriittisiin kumppaneihin tai alihankkijoihin tunnistetaan ja hallitaan huomioiden niihin liittyvät riskit.
Osaaminen, asiantuntijuus	Asiantuntijuutta kehitetään vastaamaan strategisia valintoja. Osaaminen pidetään riittävällä tasolla henkilöriippuvuuden välttämiseksi ja avainosaajien sitoutumista edistetään henkilöstöpolitiikan ja johtamisen keinoin. Luonnollisesta poistumasta aiheutuvien osaamisriskien hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota.
<b>Operatiiviset riskit</b>	<b>Kuvaus merkittävistä riskeistä sekä toimenpiteet riskin ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi</b>
Johtaminen ja tavoitteenasettelu sekä toimintaprosesseihin sisältyvät riskit	Toiminnan tavoitteenasettelu tehdään strategisten päämäärien mukaisesti varmistamalla ja hyödyntäen laadukasta taustatietoa. Seuranta perustuu luotettavaan etukäteen määriteltyjen mittarien ja indikaattorien tuottamaan tietoon. Prosessien laatu varmistetaan toimintarkkitehtuurin ajanmukaisuudella ja prosessien tehokkuuden jatkuvalla arvioinnilla.
Henkilöstö	Henkilöstön saatavuus varmistetaan varajärjestelyin projektien ja muiden priorisoitujen hankkeiden tarpeisiin.
Sopimukset	Sopimuksiin liittyviä riskejä hallitaan ja arvioidaan suhteessa riskinsietokykyyn. Vastuunjako ja oikeudet selvitetään kumppanuus-, alihankinta-, ja vastaavissa sopimuksissa.
Laitteet ja välineet	Tuotantolaitteiden ja -välineiden ajantasaisuus varmistetaan strategisesti priorisoiduilla, ennakoituilla investoinneilla.
<b>Taloudelliset riskit</b>	<b>Kuvaus merkittävistä riskeistä sekä toimenpiteet riskin ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi</b>
Taloussuunnittelu ja budjetointi	Resurssijaon perusteiden oikeellisuus ja riittävyys varmistetaan toiminnallisten tarpeiden riittävällä arvioinnilla. Tuleviin vastuisiin varaudutaan ennakoivan suunnittelutiedon hankkimisella ja budjetoimalla oikeamääräisesti. Investointi- ja hankintasuunnittelu on strategista ja ennakoivaa. Projektibudjetoiminnan ja hinnoittelun perusteita kehitetään ja johdetaan keskitysti.
Taloudellinen raportointi	Taloudellisen raportoinnin laatu varmistetaan järjestelmiä, seurantakohteita ja henkilöstön osaamista kehittämällä. Tietotuotanto sovitetaan laitoksen johtamistarpeita vastaavaksi. Ennustetiedon laadukkuudesta huolehditaan tiedonkulun ja riittävän osaamistason kautta. Rahoittajaraportoinnissa huolehditaan tukielpöisyyssehtöjen mukaisesta raportoinnista.
Valuutat, luotonhallinta ja maksuliikenne	Valuuttamääräisiä projektisopimuksia pyritään välttämään. Suurissa ja pitkäkestoisissa valuuttamääräisissä sopimuksissa hankitaan suojausinstrumentteja. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan aktiivisesti ja uuden asiakkaan luottokelpoisuus selvitetään ennen sopimuksen solmimista. Maksuliikenteen luotettava järjestäminen ja saatavien hallinta erityisesti vientiprojekteissa järjestetään rahoituslaitosten tarjoamaa luotettavaa menetelmää käyttämällä.
<b>Vahinko- ja maineriskit</b>	<b>Kuvaus merkittävistä riskeistä sekä toimenpiteet riskin ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi</b>
Neutraliteetti, luotettavuus ja vastuullisuus	Tutkimuslaitoksen neutraliteetti huomioidaan asiantuntijalausuntojen laadinnassa ja huolehditaan sopivan toimintaroolin valinnasta eri ympäristöissä. Sopimuksia ja sitoumuksia, jotka antavat epäilyksen aiheen esimerkiksi osallistumisesta kyseenalaiseen toimintaan, ei solmita. Henkilöstön osaaminen ja tiedon taso pidetään riittävän korkeana, jotta mainitut riskitilanteet tunnistetaan ja vältetään. Vastuuvakuutuksen suojaudutaan mahdollisilta toimintaa koskevilta väitteiltä ja korvauksvaatimuksilta.

## Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja

päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotis-toteumaa syksyn tulos-neuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutusta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

#### Allekirjoitukset

Helsingissä 29.11.2016



Ilona Lundström  
ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Mika Nykänen  
pääjohtaja  
Geologian tutkimuskeskus



Riikka Aaltonen  
kaivosylitarkastaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Tarmo Tuominen  
johtokunnan puheenjohtaja  
Geologian tutkimuskeskus

#### Liitteet

LIITE 1: Muut ministeriön asettamat tavoitteet

LIITE 2: GTK:n tulostavoitteiden toimeenpanosuunnitelma

LIITE 3: Muiden hallinnonalojen odotukset GTK:n toimintaa koskien

LIITE 4: GTK:n tavoitteiden yhteydet kasvun agendan teemoihin ja hallituksen yhteisiin tavoitteisiin

LIITE 5: GTK:n suoriteraportointi valtion tulostietojärjestelmään Netraan



## HUOLTOVARMUUSKESKUKSEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2017 - 2020

### I. VIRASTON STRATEGIA

#### 1. Toiminta-ajatus/Missio

Huoltovarmuustyön tarkoituksena on ”poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien vakavien häiriöiden varalta turvata väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot ja niihin liittyvät tekniset järjestelmät” (Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992, 1 §). Lain 5 § 1 momentin mukaan huoltovarmuuden kehittämistä ja ylläpitoa varten on Huoltovarmuuskeskus.

Toiminnan perustana on valtion talousarvion ulkopuolinen huoltovarmuusrahasto, josta rahoitetaan yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittiset varmuusvarastot sekä muut huoltovarmuuden toimivuuden varmistamisen kannalta tärkeät toimenpiteet.

Huoltovarmuuskeskus koordinoi yhteistyö- ja asiantuntijaverkostoa ja tuottaa sen kanssa tilannekuvaava huoltovarmuudesta sekä ylläpitää ja kehittää huoltovarmuuspalveluja, jotka vastaavat ennakoivasti globaalin toimintaympäristön muutoksiin.

#### 2. Visio

Huoltovarmuuskeskus on joustava, aikaansa seuraava ja tunnustettu turvallisuuden tuottaja osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Huoltovarmuuskeskus kykenee ennakoimaan, ylläpitämään ja kehittämään kansallista huoltovarmuutta muuttuvassa globaalissa toimintaympäristössä.

#### 3. Toimintaympäristön muutokset

Turvallisuustilanne Euroopassa on muuttunut selvästi huonompaan suuntaan. Myös Itämerellä länsivaltojen ja Venäjän sotilaallinen aktiivisuus on lisääntynyt.

Euroalueen maiden taloudellinen kehitys on eriytynyt ja eräissä maissa edelleen lähellä kriisitilannetta.

Suomen talous on ollut ennätyspitkään kasvuton eikä nopeaan kasvuun paluuta ole näkyvissä. Valtion menoja on jouduttu leikkaamaan, minkä vaikutuksia talouskasvuun joudutaan odottamaan joitain vuosia.

Euroopan pakolaiskriisi jatkuu edelleen.

Hallitsematon maahanmuutto Suomeen on ilmeisesti tyrehtynyt vain väliaikaisesti.

#### 4. Strategiset valinnat

##### Hallitusohjelman huoltovarmuuden kannalta keskeiset kärkihankkeet

a) Digitalisaatio ja normien purkaminen

Toimintoja digitalisoitaessa tietoturvaan on kiinnitettävä kasvavaa huomiota. Yrityksille tarjotaan mahdollisuus liittyä Kyberturvallisuuskeskuksen tiedonvälityskanaviin, joita räätälöidään yhteistyössä toimialalle mahdollisimman sopiviksi.

Huoltovarmuuden turvaamiseen liittyvän sääntelyn kokonaistarkastelun käynnistäminen sääntelyn yksinkertaistamiseksi sekä prosessien digitalisointi.

b) Rakennepoliittiset uudistukset ja SOTE

Valmiusasiat on huomioitava sosiaali- ja terveydenhuollon, aluehallinnon sekä keskushallinnon uudistuksissa ja huoltovarmuusorganisaatiota on kehitettävä hallinnon uudistusten mukaisesti.

Maakuntauudistuksen myötä tulee paljon uusia toimijoita ja sitä kautta uusia yhteistyökumppaneita.

c) EU-linjaus

Hallitus edistää kattavien ja sitovien EU:n laajuisten huoltovarmuusjärjestelyjen perustamista. Huoltovarmuustyössä on varauduttava kansainvälisen yhteistyön lisäämiseen.

d) Ulko-, turvallisuus ja puolustuspolitiikka

Suomi ylläpitää laaja-alaisesti keskeisiin sotilaallisiin suorituskykyihin liittyvää kansallista teknologista osaamista sekä riittävää huoltovarmuutta ja puolustusteollisuutta.

## II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017 – 2020

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<p><b>Tavoite 1: Valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitteista antaman päätöksen (857/2013) tavoitetason saavuttaminen.</b></p>		80 %	<b>Viljojen osalta toteutunut (100 %). Öljyn osalta 50 %</b>	100 % Valmis	---	---
<p><b>Tavoite 2. Valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitteista antaman päätöksen väliarviointi sekä uuden päätöksen toimeenpanon aloittaminen</b></p> <p>Toimenpiteet:</p> <p>Väliarviointi</p> <p>Osallistuminen uuden päätöksen valmisteluun</p> <p>Uuden päätöksen toimeenpanon aloittaminen</p>		Väliarviointi valmis	<b>Osallistuminen</b>	Toimeenpano alkaa	Toimeenpano	Toimeenpano
<p><b>Tavoite 3. Huoltovarmuusorganisaation uudistaminen, toiminnan tehostaminen sekä alueellisen varautumisen kehittäminen.</b></p> <p>Toimenpiteet:</p> <p>Poolit ja sektorit huomioivat toiminnassaan huoltovarmuusorganisaatiossa tehtävät uudistukset, josta annetaan vuonna 2016 erillinen toimintaohjeistus.</p> <p>Päivittäistavarahuollon kunta ohjeistuksen päivitys.</p> <p>Poolien huoltovarmuus kriittisten yritysten käytännön varau-</p>	Jatkuva	Jatkuva	<b>Jatkuva</b>	Jatkuva	Jatkuva	Jatkuva
		Valmis	<b>Toimeenpano</b>	Harjoittelu ja jatkokehittäminen	---	Päivitys

tumistoimenpiteet ohjaavat poolien toiminnan suunnittelua. Poolit tekevät aktiivisempaa ja tiiviimpää yhteistyötä keskenään.	Jatkuva	Jatkuva	<b>Jatkuva</b>	Jatkuva	Jatkuva	Jatkuva
Julkisen ja yksityisen sektorin huoltovarmuusyhteistyön kehittäminen.	Jatkuva	Jatkuva	<b>Jatkuva</b>	Jatkuva	Jatkuva	Jatkuva

**Toiminnallinen tuloksellisuus <sup>1</sup>**

	2015 Tavoite	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Yhteinen tavoite: Digitaalisuuden edistäminen (mm. digitalisoidaan julkiset palvelut ja rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö)<sup>2</sup></b>						
<p><b>Tavoite 4. Pääpaino yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta keskeisten yritysten ja organisaatioiden kyberturvallisuudessa.</b></p> <p>Toimenpiteet:</p> <p>Kriittisten ICT - rakenteiden, - palveluiden, teknisen ylläpidon ja niihin liittyvän osaamisen sekä tietovarantojen tunnistaminen yhteistyössä yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista vastaavien ministeriöiden kanssa.</p> <p>Päivitetty suunnitelma/ohjelma</p>		Suunnitelma valmis	<b>Jatkuva päivitys</b>	Jatkuva päivitys	Jatkuva päivitys	Jatkuva päivitys
<p><b>Tavoite 5. HUOVI – portaalien uudistaminen</b></p> <p>Huovi – portaali uudistaminen kustannustehokkaaksi käyttäjien tarpeita vastaavaksi järjestelmäksi.</p> <p>Toimenpiteet:</p> <p>Tekninen uudistaminen ja käyttöönotto</p>		Valmis	Uusi järjestelmä käytössä	Kustannustehokas	Säästöt realisoituneet	Välitarkastelu

<sup>1</sup> Sisältää toiminnallisen tehokkuuden (taloudellisuus, tuottavuus) sekä tuotosten (suoritteet ja julkishyödykkeet) ja laadunhallinnan (palvelukyky ja laatu) osa-alueet. Asetetaan virastokohtaisesti tarvittava määrä toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteita.

<sup>2</sup> Yhteisten tavoitteiden osalta määritellään virastokohtainen tavoite ja mittari.

	2015 Tavoite	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Yhteinen tavoite: Normien purku (mm. sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus)</b>						
<b>Tavoite 6: Huoltovarmuutta koskevien menettelyjen/prosessien läpikäymisen sekä huoltovarmuuden turvaamiseen liittyvän sääntelyn kokonaistarkastelu</b>  Toimenpiteet:  Huoltovarmuuskeskus -kartoittaa omat toimintonsa ja menettelytavat sekä digitaalisoi soveltuvat menettelyt,  -osallistuu huoltovarmuutta koskevan sääntelyn kokonaistarkasteluun sekä tarvittavien muutosten valmistelutyöhön		Jatkuva	<b>Jatkuva</b>	Jatkuva	Jatkuva	Jatkuva
		Osallistuu valmisteluun	<b>Osallistuu valmisteluun</b>	Osallistuu valmisteluun	Osallistuu valmisteluun	Osallistuu valmisteluun
<b>Tavoite 7: Huoltovarmuusrahaston maksukyvyyn hallinta pitkällä aikavälillä</b>						
		Varmistettu	<b>Varmistettu</b>	Varmistettu	Varmistettu	Varmistettu
<b>Tavoite 8: Yhteistyötä huoltovarmuuskriittisten yritysten kanssa tiivistetään</b>  Toimenpiteet:  Kartoitetaan huoltovarmuuskriittiset yritykset  Käynnistetään pilotti strategisesta kumppanuudesta		Valmis	---	Päivitys	---	Päivitys
		Käynnistäminen	<b>Valmis</b>	Mahdolliset jatkotoimet ja kehittäminen	Mahdolliset jatkotoimet ja kehittäminen	---



**Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen**

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee</b>						
Tavoite 9: Henkilömäärä, (TAE)	35	35	<b>37</b>	36	35	35
Tavoite 10: Kokonaistyötyytyväisyys, (TAE) Mittari: VM-Baron henkilöstökysely, asteikko1-5	3,45	3,49	<b>3,61</b>	3,63	3,63	3,63
Yhteinen tavoite 11: Johtamisen parantaminen Mittari: Johtajuusindeksi (VM-Baro tms)	3,32	3,49	<b>3,53</b>	3,53	3,53	3,53

<b>Määrärahat:</b>	Toteuma 2015	Tavoite 2016	<b>Tavoite 2017</b>	Tavoite 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020
Huoltovarmuusmaksu, milj. €	42,8	42,0	<b>44,0</b>	44,0	44,0	44,0
Muu tulo, milj. €	15,5	24,9	<b>25,1</b>	27,3	28,0	28,3

**Riskienhallinta<sup>3</sup>**

Vaihto-omaisuusvarastojen valvonnan standardointi. Tietoturva viedään tavoitetasoon. Oma henkilöstöriskin valvonta tehty jatkuvaksi.

**Voimassaolo ja seuranta**

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

<sup>3</sup> Tässä esitetään tulostavoitteiden saavuttamisen osalta keskeiset tavoitteisiin liittyvät riskit ja toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.<sup>4</sup>

#### Allekirjoitukset

Helsingissä 7.12.2016



Pekka Timonen  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Heidi Nummela  
Hallituksen puheenjohtaja  
Huoltovarmuuskeskus



Tomi Lounema  
Kaupallinen neuvos  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Raimo Luoma  
Toimitusjohtaja  
Huoltovarmuuskeskus

#### Liitteet

Huoltovarmuuskeskuksen toimenpideohjelma 2016 - 2020 (luottamuksellinen)  
Huoltovarmuuskeskuksen budjetti 2017

---

<sup>4</sup> Lisäksi voidaan virastokohtaisesti sopia myös muusta seurannasta.



Työ- ja elinkeinoministeriö  
Arbets- och näringsministeriet

## INNOVAATORAHOITUSKESKUS TEKESIN TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUOSILLE 2017 – 2020

### I. TEKESIN STRATEGIA

#### 1. Toiminta-ajatus/Missio

Tekesin perustehtävänä on vauhdittaa kasvua innovaatioilla ja luoda arvoa Suomeen.

#### 2. Visio

Tavoitetilassa Tekes on yksi maailman johtavista julkisista innovaatorahoittajista.

#### 3. Toimintaympäristön muutokset

Globaali työnjako muuttuu ja toiminta siirtyy maailmanlaajuisiin arvoverkkoihin. Yhteiskuntarakenteet uudistuvat kaupungistumisen, kehittyneiden maiden väestön ikääntymisen ja kansainvälisen muuttoliikkeen myötä. Ympäristöä säästävien ja turvallisuutta parantavien ratkaisujen kysyntä kasvaa. Yksilöllisten ratkaisujen kysyntä lisääntyy ja vaativien loppukäyttäjien ja käyttäjäyhteisöjen rooli kehittämisessä vahvistuu. Teknologiat kehittyvät ja siirtyvät nopeasti eri puolille maailmaa. Kehitystä ohjaavat paljolti käytettävyyks ja käyttäjäkokemus ja teknologia siirtyy taustalle.

Julkisen talouden kestävyysvaje haastaa hyvinvointimme taloudellisen perustan. Tarvitsemme sekä julkisen sektorin uudistumista että talouskasvua, joka on ikärakenteemme vuoksi pääosin tuottavuuskasvun varassa. Aineettomat investoinnit ja niiden avulla yrityksissä syntyneet innovaatiot ovat kasvun tärkeimmät tekijät. Julkisella rahoituksella on tutkitusti merkittävä vaikutus yritysten innovaatiotoimintaan ja tämä korostuu taloudellisessa matalasuhdanteessa, kun yksityisten rahoittajien mahdollisuus kantaa kehitystoiminnan riskejä on tavanomaistakin pienempi.

Kansallisten haasteiden kasvaessa virastojen toimintaan kohdistuva poliittinen ohjaus lisääntyy ja voimavaroja kohdennetaan uudelleen. Julkisen hallinnon rakenneuudistuksella on suuri vaikutus siihen, saadaanko pienenevät kansalliset innovaatioinvestoinnit palvelemaan koko kansantalouden menestystä. Eri toimijoiden työnjaon selkeyttämistä ja toiminnan vaikuttavuutta koskevat paineet kasvavat, mikä näkyy esimerkiksi suurina odotuksina Team Finland -yhteistyölle.

Maakuntauudistuksen yhteydessä toteutettava yritysten kasvua tukevien palvelujen uudistaminen edellyttää Team Finland –toimijoilta yhteistyön ja työnjaon selkeyttämistä maakunnallisten ja kunnallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on uudistaa julkisia palvelujärjestelmiä tuottamaan vahvempaa lisäarvoa asiakkaille ja tukemaan tehokkaammin talouden uudistumista ja kasvua. Kasvupalvelun asiakaslähtöinen, johdonmukainen ja toiminnallinen kokonaisuus edellyttää palveluntuottajilta eri tasoilla (valtio - maakunnat – kunnat) tiivistä yhteistyötä palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

#### 4. Strategiset valinnat

Tekes lisää yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan kohdentamalla toimintansa useiden kansallisen tason politiikkapainotusten toteuttamiseen. Tekesin vuosien 2017 - 2020 tulostavoitteiden määrittelyssä on otettu huomioon seuraavat politiikkapainotukset:

##### Hallitusohjelman kasvu- ja kilpailukykytavoitteet

Hallitusohjelman mukaan kasvava talous perustuu hyvään johtamiseen, vahvaan yrittäjyyteen ja omistajuuteen sekä koko Suomen voimavarojen hyödyntämiseen. Suomen kilpailukyky rakentuu korkealle osaamiselle, kestäväälle kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle uudistamiselle kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntäen. Työllisyystavoite on 72 %, työllisten määrä on kasvanut 110.000:lla.

Hallitusohjelman kasvu- ja kilpailukyky politiikan keskeiset osa-alueet ovat globaalit asiakastarpeet, Suomen vahvuudet (esim. cleantech, biotalous, digitalisaatio), maailmanlaajuiset verkostot ja monipuolinen elinkeinorakenne. TEM hallinnonalan toimijat toteuttavat hallituksen toimenpidesuunnitelman kärkihankkeita, mitkä muodostavat ohjauksen keskeisen sisällön.

##### Elinkeino- ja innovaatiopoliittiset tavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriön ylimmän strategisen viitekehyksen muodostaa pääministeri Sipilän hallitusohjelma ja sen toimintasuunnitelma. Elinkeino- ja innovaatiopoliittikalla edistetään suomalaisyritysten uudistumista ja kasvua, joka on kestävää talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta.

Hallitusohjelman muutostavoitteita tukevan elinkeino- ja innovaatiopoliittikan painopisteet ovat:

- **Globaalit asiakastarpeet.** Tuomme globaalit asiakastarpeet suomalaisyritysten ulottuville ja autamme markkinoiden mahdollisuuksien hyödyntämisessä.
- **Suomen vahvuudet.** Kannustamme yrityksiä tuottamaan suomalaisiin vahvuuksiin perustuvia ratkaisuja globaaleihin asiakastarpeisiin.
- **Maailmanlaajuiset verkostot.** Teemme arvoketjujen nopean muutoksen näkyväksi ja etsimme keinoja, joilla suomalaisyritykset onnistuvat rakentamaan globaaleja verkostoja ja kanavoimaan niistä lisäarvoa kotimaahan.
- **Monipuolinen elinkeinorakenne.** Tuemme toimialojen uudistumista, uusien kärkien syntyä sekä pienten ja keskisuurten yritysten kasvua. Rakennamme Suomesta toimintaympäristöä, joka houkuttelee osaamista ja investointeja ulkomailta.

##### Hallitusohjelman kärkihankkeiden toimeenpanoa tukevat tavoitteet

1. Biotalous ja puhtaat ratkaisut luovat uutta liiketoimintaa, vientiä ja työpaikkoja Suomeen mm. panostuksilla tutkimukseen, tuotekehitykseen, kansainvälistymiseen, kotimaisiin pilottihankkeisiin sekä investointien edistämiseen.
2. Kansainvälisesti kilpailukykyiset osaamiskeskittymät ja ekosysteemit synnyttävät uutta liiketoimintaa ja kasvua ja tutkimustuloksia hyödynnetään tehokkaammin yritysten liiketoiminnassa.
3. Terveysalan kasvustrategian poikkihallinnollisella toimeenpanolla vaikutetaan Suomen kilpailukykyyn houkutella uusia investointeja, tehdä ja kaupallistaa huippututkimusta sekä lisätä alan vientiä. Kestävän terveysjärjestelmän ja innovaatio-toiminnan yhteensovittamisella luodaan myös mahdollisuuksia yksilön parempaan terveydenhuoltoon ja sosiaali- ja terveyssektorin toiminnan tehostamiseen.
4. Julkisyhteisöt uudistavat toimintatapojaan ja yhteistyötä digitalisaatiota ja kokeiluja hyödyntämällä sekä lisäävät innovatiivisia hankintoja.

Työ- ja elinkeinoministeriö, Finnvera, Finpro, GTK, Tekes, Teollisuussijoitus sekä VTT toteuttavat hallitusohjelman kärkihankkeiden toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä.

## II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017 – 2020<sup>1</sup>

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2015 To- teu- ma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<p><b>Tavoite 1: Globaalisti kilpailukykyinen elinkeinoelämä:</b> Suomeen kehittyä paljon kilpailukykyisiä ja kasvuhakuisia toimijoita kumppaniverkostoineen. Uudet tuotteet ja palvelut pääsevät kansainvälisille markkinoille ja onnistuneet läpimurrot kasvattavat vientiä nopeasti. (TAE)</p> <p><u>Alkavat ja pk-yritykset<sup>2</sup></u> Tekes tukee alkavien yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistumista ja kannustaa suuren määrän yrityksiä merkittävään kansainväliseen kasvuun innovaatioiden avulla sekä kehittymään houkutteleviksi sijoituskohteiksi yksityisille sijoittajille. (TAE)</p> <p>Mittari(1) (TAE): Pk-yritysten uusi vienti /Tekesin rahoitus (paras neljännes ylittää tavoitearvon), kerroin</p> <p>Mittari(2) (TAE): Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti/Tekesin rahoitus, kerroin</p>			<b>Vaikutta- vuusar- viointi</b>		Vaikutta- vuusar- viointi	
	19,2	>20	<b>&gt;22</b>	>22	>25	>25
	17,8	>10	<b>&gt;10</b>	>10	>10	>10
<p><b>Tavoite 2: Houkutteleva innovaatioympäristö:</b> Suomalainen huipputaustaan, kokeilualustat ja verkostot kutsuvat ja innostavat läpimurtoihin. Maailman tuloksellisin palvelukokonaisuus ja toimiva Team Finland yhteistyö mahdollistavat innovatiivisten yritysten menestymisen Suomessa. (TAE)</p> <p><u>Suuret yritykset</u> Tekes kannustaa suuret yritykset rohkeaan ja kansantalouden kannalta merkittävään uudistumiseen sekä osaamista ja liiketoimintamahdollisuuksia kumppaneille synnyttävään yhteistyöhön. (TAE)</p>		Vaikutta- vuusar- viointi		Vaikutta- vuusar- viointi		Vaikutta- vuusar- viointi

<sup>1</sup> Tulostavoitteita asetetaan kaikille tulosprisman osa-alueille. Vuosittain tavoitteita asetetaan aina rullaavasti eteenpäin (n+3).

<sup>2</sup> Pk-yrityksiin luetaan poikkeuksellisesti myös ns. MidCap-yritykset (EU:n pk-määritelmää suuremmat yritykset, joiden liikevaihto on alle 300 milj. euroa).

Mittari(3) (TAE): Suurten yritysten tutkimus- ja innovaatiotoiminnan alihankinnat pk-yrityksiltä ja tutkimusorganisaatioilta/Tekesin rahoitus (%) <sup>3</sup>	83	>90	>90	>90	>90	>90
<u>Julkiset tutkimusorganisaatiot</u> Tekes vauhdittaa taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti hyödyllisten osaamisten, verkostojen ja tutkimustulosten synnyttämistä ja siirtymistä elinkeinoelämän hyödynnettäväksi (TAE) (OSAAM KH5)						
Mittari(4) (TAE): Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, % (OSAAM KH5)	Ei seurannassa	>65	>70	>75	>75	>75
<u>Kaikkien asiakassegmenttien yhteinen tavoite:</u> Tekes kannustaa suomalaisia tutkimus- ja innovaatiotoimijoita hyödyntämään eurooppalaisia osaamisia, verkostoja ja rahoitusta						
Mittari(5): Horisontti 2020-ohjelman kautta kotiutettavan EU-rahamäärä lisäantyy 7. puiteohjelmaan verrattuna (%).	45	>50	>50	>50	>50	>50
<b>Tavoite 3: Uusia työpaikkoja syntyvästä kestävästä luonnonvarojen käytön ja cleantech-yritysten kasvun myötä (TAE) (BIO KH3)</b>	Ei seurannassa	<b>Laadullinen arvio Tekesin toimien vaikutuksista</b>			Ei seurannassa	Ei seurannassa
<b>Tavoite 4: Biotalous- ja cleantech-ratkaisuja kehittävien pk-yritysten vienti kasvaa (TAE) (BIO KH2)</b>	Ei seurannassa	Lähtötasomääritely	<b>kasvaa</b>	kasvaa	Ei seurannassa	Ei seurannassa

### Toiminnallinen tuloksellisuus

	2015 Toiteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Yhteinen tavoite: Digitaalisuuden edistäminen</b>						
<b>Tavoite 5.</b> Tekes edistää yhdessä Team Finland toimijoiden kanssa digitaalisuutta Team Finland –palveluissa ja organisaatioiden toimintojen yhteensovittamisessa		Tekesin järjestelmät on integroitu	<b>Yhteinen asiakastietovaranto</b>			

<sup>3</sup> Ei koske ns. MidCap-yrityksiä.

	2015 To- teu- ma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
asiakkaille lisäarvoa tuottavalla tavalla (DIGI KH1)		tarvittavin osin asiakastietovarantoon. Tekes on osallistunut asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) toteutukseen ja osallistunut pilotointiin.	<b>(ATV) ja asiakkuuden hallintajärjestelmä (CRM) otettu käyttöön</b>			
<b>Yhteiset Team Finland -tavoitteet</b>						
<b>Tavoite 6.</b> Tekes osallistuu kansainvälisyyville pk-yrityksille tarkoitetun Team Finland –palvelumallin ja kasvuohjelman sekä muiden yhteisohjelmien kehittämiseen ja toteutukseen asiakkaille arvoa tuottavalla ja hallituksen kärkihankkeita palvelevalla tavalla. (KIKY KH1)		Tekes raportoi Team Finland – ohjausryhmälle TF-ohjauksessa sovittavien tavoitteiden mukaisesti.	<b>Tekes osallistuu TF-palvelujen ja yhteisten TF – ohjelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen TF-työryhmän suositusten<sup>4</sup> ja TEM:n ohjauksen mukaisesti</b>			
Mittari(6): Yhteinen Team Finland -kansainvälistymispalvelujen asiakastytyväisyyssmittaus	Ei seurannassa	3,6	<b>3,7</b>	3,8	3,9	3,9
<b>Toiminnallinen tehokkuus</b>						
<b>Tavoite 7:</b> Tekes toimii kustannustehokkaasti Mittari(7) (TAE): Rahoitus- ja asiakkuustyön kokonaiskustannus/myönnetty rahoitus, %	4,1	< 7,0	<b>&lt; 6,5</b>	< 6,5	< 6,5	< 6,5

<sup>4</sup> TEM raporteja 39/2016

	2015 To- teu- ma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Tavoite 8:</b> Tekesin palveluiden laatu säilyy korkeana Mittari(8) (TAE): Asiakaspalautteen yleisarvio Tekesin toiminnasta (1–5) <sup>5</sup>	4,0	> 4,0	> 4,0	> 4,0	> 4,0	> 4,0
<b>Tavoite 9:</b> Tuotokset Mittari(9) (TAE): Pk-yritysten osuus yrittäjärahoituksesta, %	70	> 70	> 70	> 70	> 70	> 70

Lisäksi Tekesille asetetaan palvelulupausta koskevat tulostavoitteet liitteen 4 mukaisesti. Tavoitteita täsmennetään tarvittaessa ennen valtiovarainministeriölle tehtävää raportointia.

### Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2015 To- teu- ma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee</b>						
<b>Tavoite 10:</b> Henkilötyövuodet, (TAE) Mittari(10): htv (kokonaisluku) <sup>6</sup>	285	285	372			
<b>Tavoite 11:</b> Kokonaistyötyytyväisyys, (TAE) Mittari(11) (TAE): Team Finland kumppanuusorganisaatioiden yhteinen henkilöstökysely (1 - 5)	Ei seurannassa	Yhteinen kysely käyttöön	> 3,5	> 3,5	> 3,5	> 3,5
<b>Tavoite 12:</b> Johtamisen parantaminen Mittari(12): Johtamisindeksi		3,9	3,9	>3,9	>3,9	>3,9

Työ- ja elinkeinoministeriön 9.8.2016 tekemällä päätöksellä Tekesille siirretään ELY-keskusten tehtävistä innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä pieniä energiaturvakeita koskevat tehtävät sekä näiden tehtävien hoitamiseen tarvittavat henkilöresurssit ja toimintamenot. Myös laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevat tehtävät on esitetty siirrettäväksi Tekesiin. Siirto on tarkoitus toteuttaa 1.1.2017 alkaen.

<sup>5</sup> Tekes on uudistanut asiakaspalautekyselyn vuonna 2016, joten 2015 tulokset eivät ole vertailukelpoisia 2016 - 2020 tulosten kanssa.

<sup>6</sup> Tekesiin siirtyvien ELY/KI-yksikön tehtävien myötä Tekesin henkilötyövuosimäärä tulee kasvamaan ja vuosien 2018 - 2020 htv-luvut sekä toimintamenot tarkentuvat JTS 2018 – 2021 valmistelun aikana. Vuoden 2017 toimintamenot eivät sisällä siirtyvän henkilöstön toimitilakustannuksia. TEM esittää vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarviossa täydennystä siirrettäviin toimintamenoihin.



## Määrärahat ja valtuudet

(1000 euroa)	TA 2015	TA+LTA 2016	TAE 2017	KEHYS 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020
Tekesin toimintamenot <sup>5</sup> (32.20.06)	40 572	38 152	<b>43 523</b>			
Tki-toiminnan tukeminen (32.20.40) arviomääräraha	367 571	335 370	<b>274 500</b>	236 500	217 000	212 000
myöntövaltuus <sup>7</sup>	360 015	241 015	<b>240 515</b>	231 015	231 015	231 015
Lainat tki-toimintaan (32.20.83) arviomääräraha	140 500	141 700	<b>139 900</b>	128 800	125 400	123 900
myöntövaltuus	166 823	146 823	<b>146 823</b>	146 823	146 823	146 823
Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (3 v siirtomääräraha) (32.20.43)	-	30 000	<b>43 000</b>	49 000	-	-
Pääomasijoitus Tekes Pääomasijoitus Oy:lle (3 v siirtomääräraha) (32.20.89)	20 000	30 000	<b>20 000</b>	20 000	20 000	20 000

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö osoittaa erikseen määrärahat Innovatiiviset kaupungit (INKA) – ohjelman toteuttamiseen momentilta 32.20.42.

Tekesin vuosien 2018 - 2020 toimintamenot tarkentuvat kevään 2017 aikana osana vuosien 2018–2021 julkisen talouden suunnitelmaa. Mikäli määrärahoihin tai myöntämisvaltuuksiin tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tulossopimusta koskevat tarkentavat neuvottelut.

### Riskienhallinta

Tekes ylläpitää jatkuvasti riskietokantaa, jossa kuvataan toiminnan keskeiset riskit ja niiden hallintakeinot. Merkittävin riski vaikuttavuustavoitteiden toteutumisessa on, että epävarma taloustilanne hidastaa yritysten riskinottoa ja kehitysinvestointeja ja siten rajoittaa valtion mahdollisuuksia panostaa innovaatiotoimintaan. Tässä tilanteessa Tekes kohdistaa panostukset rohkeaan uudistamiseen, kasvuyrityksiin sekä innovaatiotoiminnan laajentamiseen uusille kasvaville aloille.

Liitteenä on kuvaus Tekesin tavoitteiden saavuttamisen merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista. Tekesin johtoryhmä, johtokunta sekä Tekesin ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteinen tulosohtausiimi seuraavat säännöllisesti riskienhallinnan tilannetta. Tekes raportoi keskeisistä riskeistään vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

### Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulossopimus päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.


Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumista tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion

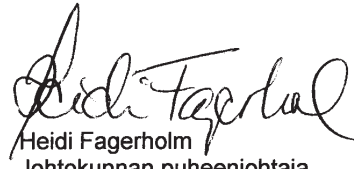
<sup>7</sup> Myöntövaltuuksista kohdennetaan audiovisuaaliseen tuotantoon myönnettäviin maksuhyvityksiin 9,5 milj. euroa.

tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

## Allekirjoitukset

Helsingissä 14.12.2016

  
Ilona Lundström  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö

  
Heidi Fagerholm  
Johtokunnan puheenjohtaja

  
Antti Valle  
Teollisuusneuvos  
Työ- ja elinkeinoministeriö

  
Pekka Soini  
Pääjohtaja  
Tekes

## Liitteet

- Liite 1 Tulossopimuksen toimeenpanosuunnitelma (tärkeimmät toimenpiteet)
- Liite 2 Tulostavoitteiden seurantamittarit
- Liite 3 Keskeiset riskit ja niiden hallintakeinot
- Liite 4 Palvelulupaus



## KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA

### 1. Toiminta-ajatus/Missio

Kilpailu- ja kuluttajavirasto turvaa toimivan ja taloudellisen kilpailun ja kuluttajansuojan.

### 2. Visio

Taloudellisen kilpailun ja kuluttajansuojan turvaaminen ylläpitävät markkinajärjestystä, johon kuluttajat luottavat ja joka luo edellytyksiä taloudelliselle kasvulle. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on arvostettu, uskottava ja tärkeäksi koettu asiantuntija, vaikuttaja ja yhteistyökumppani - myös kansainvälisesti.

### 3. Toimintaympäristön muutokset

Kilpailu- ja kuluttajaviraston näkökulmasta talouden lähiajan toimintaympäristön perustekijöitä ovat:

- Pitkittynyt matalasuhdanne ja tuotantokapasiteetin alhainen käyttöaste
- Heikko investointiaktiiviteetti ja tuotantokapasiteetin uudistumisen heikkous
- Kuluttajien alhainen ostovoima ja korkea velkaantuneisuus sekä ylivelkaantumisriskin lisääntyminen
- Heikot taloudelliset odotukset ja heikko luottamus talouteen
- Kuluttajien ja toimintaympäristön digitalisoitumiseen liittyvät haasteet
- Laajat lainsäädäntöhankkeet; hankintalaki, liikennekaari, sote, EU:n geoblokkauasetus, valmismatkadirektiivin, maksupalveludirektiivin ja kuluttajansuojalainsäädännön valvontajärjestelmää koskevan CPC-asetuksen uudistus

Kapasiteetin vajaakäyttö ja markkinoiden heikko tai olematon kasvu lisäävät kannusteita ajaa kilpailijoita pois markkinoilta normaalista suoritekilpailusta poikkeavin tavoin ja rakentaa keinotekoisia esteitä alalle pyrkiville yrityksille. Talouden taantumavaihe saattaa kannustaa erityisesti oligopolistisilla markkinoilla yrityksiä yhdenmukaistamaan kilpailustrategioitaan. Kriisiytyvillä toimialoil-

la saattaa ilmaantua kriisikartellipyrkimyksiä, monopolistisia yrityskauppoja sekä ad hoc –tyyppisiä tukijärjestelyjä, jotka hidastavat talouden toipumista ja syrjivät tuen ulkopuolelle jääviä yrityksiä.

Yrityksillä on matalasuhteessa vahvoja kannusteita kehittää menettelytapoja, joilla kuluttajien sidoksia juuri ko. yrityksiin vahvistetaan erilaisten sopimusehtojen, aggressiivisen mainonnan, vaihtokustannusten nostamisen tai huijaavien menettelytapojen kautta. Kuluttajia saatetaan sitouttaa määräaikaisilla sopimuksilla tai laajemmilla palvelukokonaisuuksilla, jotka sulkevat osamarkkinat kilpailulta.

Taloudellinen tilanne saattaa myös kannustaa kuntia keskittymään oman tuotantokapasiteettinsa käytön turvaamiseen ja asiakkaiden hankkimiseen kilpailuilta markkinoilta. Kilpailuneutraliteettikysymykset aktualisoituvat sekä julkisissa hyvinvointipalveluissa että muussa julkisen vallan omistamassa tuotannossa.

Julkisen talouden rahoitusvaje voi kannustaa määräävässä markkina-asemassa olevan julkisen tuotannon maksujen kohottamiseen, joka saattaa olla ristiriidassa kilpailusääntöjen kanssa.

#### 4. Strategiset valinnat

##### Hallitusohjelman kärkihankkeet:

##### Työllisyys ja kilpailukyky

###### **Kilpailukyvyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla**

Virasto edistää lakisääteisten ja rakenteellisten kilpailun esteiden purkamista. Virasto osallistuu kilpailulainsäädännön tarkistamistyöhön.

##### Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen

###### **Digitalisoidaan julkiset palvelut**

Virasto kehittää kuluttajaneuvontapalveluja digitalisaatiota hyödyntäen yhteistyössä maistraattien ja kuluttajariitalautakunnan (VM:n ja OM:n hallinnonalojen kanssa) kohti keskitettyä yhden luukun palvelumallia, jossa tavoitteena on saumaton palvelukokemus ja asiakasvirtojen tehokas ohjaaminen oikeaan paikkaan. Palvelut liitetään osaksi KAPA-lain mukaisia kansalaisen ja yrityksen palvelunäkymiä. (DIGI, KH 1)

Virasto edistää tietojen yhteiskäyttöisyyttä ja hyödyntämistä sekä sähköisten ja digitalisoitujen neuvontakanavien käyttöä. (DIGI, KH 1)

###### **Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö**

Kilpailu- ja kuluttajavirasto tarjoaa asiantuntemustaan eri kärkihankkeiden ja niihin liittyvien kokeilujen käyttöön. Kun kilpailu- ja kuluttajansuojanäkökohdat otetaan huomioon uusien liiketoimintamallien suunnitteluvaiheessa, ne vauhdittavat mallien onnistumista. Jos kilpailu- ja kuluttajansuojanäkökohdat otetaan huomioon vasta käyttöönottovaiheessa, voi niistä muodostua esteitä. Kilpailunrajoitusten valvontaa suunnataan digitalisaation esteisiin. (DIGI, KH 2)

###### **Sujuvoitetaan säädöksiä**

Virasto edistää säädösten sujuvoittamista ja tarkoituksettomien normien purkua, mutta pyrkii vaikuttamaan siten, ettei sääntelyuudistuksessa sivuuteta olennaisia kilpailun toimivuuden ja kuluttajansuojan periaatteita. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla voi olla selkeä rooli sen varmistamisessa, että liiketoiminnan ja arvoketjujen uudistamista ei vaaranneta tarpeettomilla sääntelyesteillä. (DIGI, KH 3)

### **Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa**

Johtamisen ja toimeenpanon parantamisessa tukeudutaan Kilpailu- ja kuluttajavirastosta tehdyn evaluoinnin (1/2016), työ- ja elinkeinoministeriön tilinpäätöskannanoton (6/2016) sekä henkilöstön tyytyväisyyskyselyn havaintoihin:

- Panostetaan henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen, johtamiseen ja tyytyväisyyteen.
- Vastataan esiin nousseisiin tarpeisiin avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisestä.
- Vahvistetaan viraston yhteistä toimintakulttuuria ja lisätään yhteistyötä kuluttaja- ja kilpailuvastuualueiden välillä.
- Parannetaan tietojohdamisella viraston tuloksellisuutta.

(DIGI, KH5)

## II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017 – 2020

### 1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	<b>2017 Tavoite</b>	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Tavoite 1:</b> Suomen kotimarkkinoiden kilpailun intensiteetti paranee. (TAE) Mittari: Kotimarkkinoiden kilpailun intensiteetti / Suomen sijoitus suhteessa muihin maihin <sup>1)</sup>	89/140	70/140	<b>60/140</b>	50/140	45/140	45/140
<b>Tavoite 2.</b> Suomalaisten luottamus EU-sisämarkkinoiden verkkokauppaa kohtaan lisääntyy. (TAE) Mittari: EU-sisämarkkinoiden verkkokaupan luottavien suomalaisten osuus	42 % <sup>2)</sup>	55 %	<b>57 %</b>	60 %	63 %	63 %

**Tavoite 3: Virastolle osoitettavat uudet tehtävät hankintojen valvonnan ja soteuudistuksen yhteydessä käynnistetään tehokkaasti ja systemaattisesti.**

Tarkennuksena valtion talousarvioesityksessä esitettyyn taulukkoon, julkisten hankintojen valvonta- ja arviointitehtävien resurssien käyttöä seurataan toimialajaottelussa kilpailuvalvonnan alakohtana. Tällöin arvio markkinoiden toimivuuden edistämiseen käytettävistä henkilötyövuosista on 25,5 ja kilpailuvalvontaan käytettävistä 59,0.

### 2. Toiminnallinen tuloksellisuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	<b>2017 Tavoite</b>	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Tavoite 4.</b> Julkisten toimijoiden toiminta muuttuu kilpailuneutraalimmaksi. (Kansallinen neutraliteettisäännöstö saatetaan toimivaksi vaihtoehdoksi valtion tukikanteluille komissioon.) Mittari: Kansallisten neutraliteettitapusten suhde komissioon tehtäviin valti-ontukikanteluihin.	7/0	> 1/4	<b>&gt; 1/4</b>	1/1	1/1	2/1
<b>Tavoite 5:</b> Kuluttajat toimivat markkinoilla osaavasti ja hyödyntävät mahdollisuuksiaan. Mittari: Myyjän tai palveluntarjoajan vaihtamisen kokeminen helpoksi, osuus kuluttajista (%) <sup>3</sup>	76	>78	<b>&gt;78</b>	>80	>80	>80

<sup>1</sup> World Economic Forum (WEF), The Global Competitiveness Report. WEF:n kysely yritysjohtajille.

<sup>2</sup> Office of the European union, Consumer Conditions Scoreboard. Komission kyselytutkimus kuluttajille, joka tehdään joka toinen vuosi, viimeisimmän tutkimuksen toteumatieto vuodelta 2014.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Tavoite 6:</b> Vahvistetaan uskottavaa hard-core -kartellien vastaista politiikkaa. (TAE) Mittari: sidosryhmien arvio (1-5)	3,6	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0
<b>Tavoite 7:</b> Yrityskaappavalvonnalla estetään tehokkaasti keskittymisestä aiheutuva kilpailuongelma. (TAE) Mittari: sidosryhmien arvio (1-5)	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7
<b>Tavoite 8:</b> Kuluttaja-asiamiehen toimenpitein elinkeinoharjoittajat muuttavat toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi (TAE) Mittari: Tapaukset, joissa yritys on muuttanut toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi (kpl)	291	130	130	130	130	130
<b>Tavoite 9.</b> Sähköisten työkalujen käyttöönotto digitaalisen markkinaympäristön valvontaan						

### 3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Henkilöstön työhyvinvointi ja johtaminen paranee</b>						
<b>Tavoite 10:</b> Henkilötyövuodet (TAE)	136	127	134	134	134	134
<b>Tavoite 11:</b> Kokonaistyötyytyväisyyden paraneminen Mittari: VM-Baro -henkilöstökysely (1-5)	3,3	>3,5	>3,5	>3,6	>3,7	>3,8
<b>Tavoite 12:</b> Johtamisen parantaminen Mittari: Johtajuusindeksi (VM-Baro)	3,2	>3,4	>3,5	>3,6	>3,7	>3,8

### 4. Määrärahat

Määrärahat	TA 2015	2016 TAE	KEHYS 2017	KEHYS 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020
TEM:n rahoitus (1000 €)	10 916 <sup>4</sup>	10 058	10 617	10 453	10 419	10 552

### 5. Riskienhallinta

Henkilöstön pienentyttyä avainosaaminen on aiempaa useammin yhden ihmisen varassa, mistä syystä virasto kehittää moniosaamista ja varajärjestelyjä. Myös henkilöstön vaihtuvuus erityisesti kilpailuvastuualueella edellyttää panostusta. Henkilöstön vähentyessä kiinnitetään huomioita hen-

<sup>3</sup> Office of the European union, Consumer Market Scoreboard. Komission kyselytutkimus kuluttajille, joka tehdään joka toinen vuosi, viimeisimmän tutkimuksen toteumatieto vuodelta 2015.

<sup>4</sup> Nettomenot

kilöstön hyvinvointiin erityisesti seuraavilla alueilla: työuupuminen, henkilöstön sitoutuminen, johtaminen lähtövaihtuvuus - tilanteissa, tiedonkulku, sisäinen ilmapiiri ja palkitseminen.

Toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi:

- Resurssisuunnittelu ja tilanteen tarkka seuranta.
- Tehtävien organisointi ja priorisointi.
- Osaamisen johtaminen.

Henkilöstön vähentyminen voi lisätä riskiä vaikuttavuuden heikkenemisestä. Riskiä minimoidaan asiantuntemuksen ristiinkäyttöä lisäämällä ja määrittämällä ongelmamarkkinat, joilla virasto käyttää kummankin vastualueen keinovalikoimaa.

Tietoriskit kasvavat henkilöstömäärän vähentyessä ja lähtövaihtuvuuden kasvaessa. Osaaminen on yhä harvempien käsissä. Sekä tiedon hallinnan että suojaamisen merkitys korostuu. Myös tietohallinnon ja taloushallinnon keskittäminen lisää osaamisen keskittymistä ja siirtymistä osin pois omasta organisaatiosta.

Toimenpiteet:

- Tietojohtaminen ja tiedon hallinta
- Tehtävien organisointi.

Virasto kiinnittää huomiota digiosaamiseen ja digitalisaation mahdollistaman muutoksen johtamiseen.

## 6. Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

## Allekirjoitukset

Helsingissä 16.12.2016



Pekka Timonen  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen  
Kaupallinen neuvos  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Juhani Jokinen  
Pääjohtaja  
Kilpailu- ja kuluttajavirasto



Veli-Matti Pulli  
Hallintojohtaja  
Kilpailu- ja kuluttajavirasto

## Liitteet

Nelivuotiskauden 2017–2020 tulostavoitteiden toimeenpanosuunnitelma  
Palvelulupaukset





## PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2017-2020

### I VIRASTON STRATEGIA

#### 1.1. Toiminta-ajatus

PRH:n tavoitteena on edistää uutta ja kasvavaa yritystoimintaa, ylläpitää yrityksiä ja yhteisöjä koskevia perusrekistereitä sekä toimia arvostettuna yksinoikeuksien myöntäjänä ja sähköisen asiainn edelläkävijänä. PRH saattaa rekistereissään olevat tiedot koko yhteiskunnan tehokkaaseen käyttöön.

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) toimii työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalla tehtävänä edistää teknistä ja taloudellista kehitystä ja yhteisöllistä toimintaa Suomessa ja kansainvälisesti. Se käsittelee patenttia, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, mallioikeutta, tavaramerkkiä, yrityskiinnitystä, kaupparekisteriä, yhdistysrekisteriä, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriä, säätiörekisteriä ja säätiölaissa tarkoitettua säätiöiden valvontaa, tilinpäätösasiakirjojen julkistamista ja toiminimeä koskevat asiat sekä tarjoaa alansa tietopalveluja.

#### 1.2. Visio

PRH tarjoaa helpon ja luotettavan tavan yritysten, yhteisöjen ja säätiöiden rekisteröintiin sekä teollisoikeuksien suojaamiseen. Viraston sähköiset tietopalvelut tukevat monipuolisesti yritysten ja yhteisöjen toimintaa. Tavoitteena on tuottaa PRH:n palvelut asiakaslähtöisesti siten, että eri viranomaisten palveluprosessit sovitetaan asiakkaan prosesseihin ilman hallinnonalarajoitteita.

#### 1.3. Toimintaympäristön muutokset

PRH on tavoitekauden alussa nettobudjetoitu virasto ja sen toiminnan rahoitus perustuu asiakkailta perittäviin maksuihin. Yrityksiä ja yhteisöjä palvelevana virastona PRH:n rahoitus on riippuvainen talouden suhdanteista ja yritystoiminnan aktiivisuudesta. Normaalisessa taloudellisessa tilanteessa PRH:n suoritteiden kysyntä on varsin vakaata.

Patentti- ja rekisterihallituksen toimintaympäristössä voidaan vuoden 2016 aikana havaita hienoista taloudellisen toiminnan piristymistä, mikä on näkynyt mm. uusien yritysten perustamisen kasvuna.

Suunnittelukaudella PRH:n toimintaympäristö digitalisoituu ja tiedon yhteiskäyttöisyys ja avoimuus ovat keskiössä toimintojen ja palvelujen kehittämisessä. Palkkatyön korvautuminen yrittäjyydellä lisää PRH:n palvelujen kysyntää ja pienyritystoiminnan osuutta PRH:n asiakaskunnassa.

Yhtenäispatentti. PRH jatkaa valmistautumistaan yhtenäispatentin voimaantuloon, vaikka Iso-Britannian kansanäänestyksen tulos aiheuttaa sen suhteen epävarmuutta. Toteutuessaan yhtenäispatentin voimaantulo vähentää PRH:n maksutuloja, mihin varaudutaan talousarvion valmistelussa.

Edunsaajarekisteri. Yhdistys- säätiö- ja kaupparekisterin tietosisältöä ollaan laajentamassa EU:n IV rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä. Jatkossa rekistereihin merkittäisiin tietoja oikeushenkilöiden omistajista ja määräysvaltaa käyttävistä henkilöistä.

Yritys- ja yhteistietojärjestelmän jatkokehitys. PRH valmistautuu YTJ-tietojärjestelmän siirtämiseen PRH:n ja Verohallinnon yhteisestä hallinnasta PRH:n alaisuuteen ja ottamaan kokonaisvastuun YTJ-järjestelmän hallinnoinnista ja sähköisen asiointin uudistamisesta vaiheittain vuosien 2017-2022 aikana. Siirron toteuttaminen edellyttää muutoksia lainsäädäntöön.

Tekijänoikeusjärjestöjen valvonta. Eduskunnalle on annettu esitys tekijänoikeuslain muutoksesta, jonka mukaan tekijänoikeuksien kollektiivihallinnoinnin ja tekijänoikeusjärjestöjen valvonta tulisi vuoden 2017 aikana PRH:n tehtäväksi. Kaupparekisterilain kokonaisuudistusta pohditaan puolestaan parhaillaan TEM:n työryhmässä.

## 1.4. Strategiset valinnat

PRH osallistuu ja edistää hallitusohjelmavoitteiden ja kasvun agendan toteuttamista tulossuunnitteluasiakirjassa kuvatulla tavalla. PRH:n toiminnan kannalta keskeisimmät toimenpiteet liittyvät digitalisaatioon.

### 1.4.1. Digitalisoidaan julkiset palvelut

#### *Kansallinen palveluväylä ja PRH:n rekisteritiedot*

PRH:n sähköisiä palveluja kehitetään kaksisuuntaisiksi asiointipalveluiksi kansallisen sähköisten palvelujen infrastruktuurin avulla (kansallinen palveluväylä, kansallinen tunnustusratkaisu, rooli- ja valtuuspalvelu, Valtiokonttorin verkkomaksaminen).

KaPA-ohjelmaan liittyvät keskeiset tietokyselyliitännät on toteutettu kaupparekisteritietojen ja YTJ-tietokyselyiden osalta. Palveluiden kehittämistä jatketaan asiakaspalautteen ja KaPan vaatimusten mukaisesti laajentaen nykyisten rekisterikyselyiden käyttöä. Samalla arvioidaan tarvetta uusien tietopalveluiden liittämiseksi KaPaan.

Kansalliseen palveluväylään liittyvien muiden perusrekisterien tietojen käyttämistä lisätään, jotta PRH:n omat rekisteritiedot pysyisivät entistä ajantasaisempina. Esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksen rekisteritiedoilla (mm. yritysten konkurssitiedot) voidaan tukea PRH:n valvontatoimintoja.

*Tietoa kysytään vain kerran ja sitä hyödynnetään monipuolisesti. Vahvistetaan kansalaisen oikeutta omiin tietoihin ja viranomaisen mahdollisuuksia käyttää tietoa.*

PRH edistää kaupparekisteritietojen hyödyntämistä muussa viranomaistoiminnassa. Tavoitteena on, että muut viranomaiset hyödyntävät omissa menettelyissään aina kaupparekisterin sähköisiä tietoja, eikä asiakkailta enää edellytetä kaupparekisteriotteen toimittamista.

Y-tunnus ja henkilötunnus otetaan mahdollisimman kattavasti käyttöön PRH:n rekistereissä (uusina yhdistys-, tavaramerkki-, mallioikeus ja patenttirekisterit). Henkilötunnuksen avulla rekisteriin merkityjä henkilöitä koskevat yhteystiedot voidaan päivittää väestötietojärjestelmästä ilman eri ilmoitusta. Vastaavasti y-tunnuksen avulla voidaan päivittää yrityksen perustiedot PRH:n rekistereissä ilman eri ilmoitusta.

PRH:lla ja Verolla on valmiudet digitaalisten XBRL-muotoisten tilinpäätösten vastaanottoon ja Tilinpäätös 2.0 -palvelun laajentamiseen kaikkiin yksityisiin osakeyhtiöihin ja osuuskuntiin vuonna 2017.

#### *Digitaalisen toimintaympäristön luominen*

PRH on mukana sähköisen asunto-osakerekisterin (ASREK) valmistelussa. Rekisterin perustaminen liittyy julkisten palvelujen digitalisointiin, joka on yksi hallituksen kärkihankkeista. ASREK on maa- ja metsätalousministeriön johtama poikkihallinnollinen yhteistyöhanke, jossa Maanmittauslaitos on keskeisessä valmisteluroolissa. Hankkeen on määrä valmistua vuonna 2019.

YTJ SA:n sähköisen ilmoittamisen palveluja lisätään. Vuonna 2016 otetaan käyttöön yhtiöiden yleinen sähköinen ilmoittaminen ja vuoden 2017 aikana yksityisen elinkeinonharjoittajan sähköinen perusilmoitus. Näiden jälkeen kaupparekisteri-ilmoituksista on mahdollista tehdä yli 90 prosenttia sähköisesti.

#### **1.4.2. Sujuvoitetaan säädöksiä**

TEM:n asettama työryhmä valmistelee kaupparekisterilainsäädännön uudistamista (viireillä). Uudistuksella pyritään siirtymään kokonaan sähköiseen asiointiin ilmoittamisessa, parantamaan tietojen oikeellisuutta ja ajantasaisuutta sekä vähentämään yritysten hallinnollista taakkaa. Tavoitteena on muun muassa, ettei yritysten tarvitsisi tilata ja toimittaa kaupparekisteriotteita viranomaisille. Lisäksi osa rekisteritiedoista siirtyisi jatkossa asiakkaan ylläpidettäviksi, jolloin viranomaisen tarkastuksista ja liitteiden toimittamisesta luovuttaisiin. PRH osallistuu uudistamista valmistelevan työryhmän työhön.

## **II TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017 – 2020**

### **Yhteiskunnallinen vaikuttavuus**

Osana kilpailukykyistä elinkeinoelämän toimintaympäristöä PRH edistää toiminnallaan uutta ja kasvavaa yritystoimintaa. PRH vaikuttaa asiakkaiden toimintaedellytysten parantamiseen kehittämällä palveluitaan vastaamaan yritysten elinkaaren tarpeita. Tämä

on PRH:n ydintehtäviä. Vaikuttavuuden kannalta keskeistä on myös se, että PRH on kansainvälisesti ja kansallisesti arvostettu yritysten tunnusmerkkien sekä keksintöjen yksinoikeuksien myöntäjä. PRH pyrkii olemaan kilpailukykyinen vaihtoehto immateriaalioikeuksien haltijoiden arvioissa kansallisen ja kansainvälisten rekisteröintipalvelujen käyttöä.

Yhdistystoiminnan edellytyksiä tukevat käsittelyajat turvaavat perusoikeutena turvattua yhdistymisvapautta. Tehokas ja reagointikykyinen säätiövalvonta omalta osaltaan luo säätiövarallisuuden suojaa eli säätiövarallisuutta käytetään säätiöiden hyödyllisten ja yhteiskuntaa tukevien tarkoitusten toteuttamiseen. Tilintarkastusvalvonnassa julkisen viranomaisvalvonnan merkitys on korostunut tilintarkastuksen luotettavuuden ja laadun edistäjänä sekä toimialan valvonnassa. Tilintarkastusvalvonnan rooli on kasvanut myös tilintarkastusta koskevan normiston kehittämisessä sekä EU- ja kansainvälisessä yhteistyössä.

PRH:n yhteiskunnallisessa vaikuttavuudessa korostuu PRH:n menestys IPR -virastona kansainvälisessä kentässä sekä rekisteriviranomaisena PRH:n rekisterien ajantasaisuus ja käytettävyys. PRH:n tehtäväkentästä johtuen viraston yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle on vaikea ajatella yksittäisiä mitattavissa olevia kriteerejä. Voidaan ajatella, että vaikuttavuus toteutuu viraston toiminnan tehokkuuden välityksellä, jolloin yhteiskunnallista vaikuttavuutta voidaan seurata jäljempänä asetettavien toiminnallista tuloksellisuutta kuvaavilla mittareilla.

## Toiminnallinen tehokkuus

### Asiakastyytyväisyys

PRH:n toiminnan lähtökohtana on tyytyväinen asiakas. PRH selvittää asiakkaiden tyytyväisyyttä monin eri tavoin ja kehittää toimintaansa saadun palautteen pohjalta.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Suunnitelma	2019 Suunnitelma	2020 Suunnitelma
Asiakastyytyväisyys (TAE) <sup>1</sup>	3,9	≥ 4	≥ 4	≥ 4	≥ 4	≥ 4

### Työn tuottavuus

Työn tuottavuus paranee toiminnan tavoitteellisella kehittämisellä. Kustannustietoisuus pitää yksikkökustannukset kohtuullisella tasolla.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Suunnitelma	2019 Suunnitelma	2020 Suunnitelma
Työn tuottavuuden muutos, % <sup>2</sup> (TAE)	2,1 %	≥ 1 %	≥ 1 %	≥ 1 %	≥ 1 %	≥ 1 %
Yksikkökustannusten muutos, % (TAE)	6,2 %	≤ 2 %	≤ 2 %	≤ 2 %	≤ 2 %	≤ 2 %

### Käsittelyajat (DIGI KH 1)

<sup>1</sup> Mittari: PRH:n asiakaskysely, asteikko 1-5

<sup>2</sup> PRH:n työn tuottavuuden muutos lasketaan tulosalueiden tuottavuuksien muutosprosenttien keskiarvoista. Painoina keskiarvon laskennassa käytetään tulosalueiden henkilötyövuosien määrää. Tulosalueen työn tuottavuus saadaan, kun vuoden aikana tehdyt suoritteet jaetaan henkilötyövuosien lukumäärällä.

Hakemusten ja ilmoitusten käsittelyajat lyhenevät edelleen, ja ne ovat asiakkaiden kannalta kohtuulliset. Käsittelyprosesseja sujuvoitetaan.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Suunnitelma	2019 Suunnitelma	2020 Suunnitelma
Kansalliset patentihakemukset(v) (TAE)	2,8	≤ 2,4	≤ 2,4	≤ 2,4	≤ 2,4	≤ 2,4
PCT-hakemukset, tutkimukset annetuissa määräajoissa, %(TAE)	91,5	≤ 90	≤ 90	≤ 90	≤ 95	≤ 95
Kansalliset tavaramerkkihakemukset (kk) (TAE)	4,3	≤ 3,8	≤ 3,2	≤ 3,2	≤ 3	≤ 2,5
Kaupparekisteri-ilmoitukset (pv) <sup>3</sup> (TAE)	7,4	≤ 6	≤ 5	≤ 5	≤ 4	≤ 3
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset (pv) (TAE)	6,0	≤ 10	≤ 5	≤ 5	≤ 4	≤ 3

Virastolle asetetaan lisäksi palvelulupausta koskeva tulostavoite liitteen mukaisesti.

### Sähköinen asiointi (DIGI, KH 1)

Sähköisten palvelujen käyttöaste kasvaa. Sähköisen asioinnin mahdollisuus laajenee kattamaan valtaosan PRH:n palveluista.

Sähköinen asiointi(%)	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Suunnitelma	2019 Suunnitelma	2020 Suunnitelma
Sähköinen vireillepano, PRH keskimäärin	78,3	≥ 75	≥ 77	≥ 82	≥ 85	≥ 89
Patentihakemukset (TAE)	92,1	≥ 92	≥ 92	≥ 92	≥ 92	≥ 92
Tavaramerkkihakemukset(TAE)	84,1	≥ 80	≥ 85	≥ 90	≥ 90	≥ 90
Kaupparekisteri-ilmoitukset, (ei sisällä tilinpäätösilmoituksia) (TAE)	30,0	≥ 55	≥ 55	≥ 70	≥ 80	≥ 90
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset(TAE)	74,2	≥ 67	≥ 70	≥ 80	≥ 80	≥ 90

<sup>3</sup> Mittari ei sisällä tilinpäätösilmoituksia eikä paperisia kaupparekisteri-ilmoituksia

## VOIMAVAROJEN HALLINTA

### Henkisten voimavarojen hallinta

Johtaminen on tavoitteellista ja esimerkillistä. Henkilöstö on asiantuntevaa ja motivoitunutta. Osaamisen ylläpitämiselle ja kehittämiselle on toimivat menettelyt.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Suunni- telma	2019 Suunni- telma	2020 Suunni- telma
Henkilötyövuodet (TAE)	384,4	418	411	389	384	379
Kokonaistyötyytyväisyys <sup>4</sup> (TAE)	3,8	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8
Johdon toiminta esimerk- kinä ja suunnannäyttäjä- nä <sup>5</sup> (DIGI, KH 5)	3,7	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9

### Rahoitus

Tavoite: PRH toimii kustannustehokkaasti ja suoritteiden hinnoittelussa ennakoidaan kysynnän muutokset. Henkilöstö on asiantuntevaa ja motivoitunutta

	2015 toteuma	2016 TA	2017 TAE	2018 arvio	2019 arvio	2020 arvio
Budjettirahoitus	2 016 000 €	4 541 000 €	8 055 000 €	9297 000 €	9 743 000€	10922 000 €
Omakustannusarvion hinnoiteltavat, %	102 (noin 44,6M€)	95 <sup>6</sup>	95	100	100	100
Alle omakustannusarvion hinnoiteltavat, kustannusvastaavuus, kun maksut + toimintamenomääräraha huomioidaan, %	[42] (noin 1M€)	100	100	100	100	100
Liiketaloudelliset suori- tteet	89 (noin 3,6M€)	101	101	101	101	101

PRH:n budjettirahoitus kasvaa edellisvuodesta vuonna 2017 muun muassa virastolle tulevien uusien tehtävien (rahanpesulainsäädäntö ja tekijänoikeusjärjestöjen valvonta) ja niihin osoitettavan budjettirahoituksen johdosta.

PRH jatkaa LEI –tunnusten myöntämistä vuonna 2017, mikä edellyttää budjettirahoitusta vuodelle 2017. TEM tekee sitä koskevan määrärahaesityksen 1. Lisätalousarvioon.

### Muut resursseja ja taloutta koskevat näkökohdat

<sup>4</sup> Mittari: VM-Baro henkilöstökysely, asteikko 1-5

<sup>5</sup> Mittari: VM-Baro henkilöstökysely, asteikko 1-5

<sup>6</sup> Tavoite on poikkeuksellisesti asetettu alle omakustannusarvon vuosille 2015 – 2017, mikä johtuu siitä, että tietojärjestelmähankkeiden (pääasiassa NOVUS) poistot rasittavat PRH:n tulosta

Yhtenäispatentin voimaantulon vuoden 2017 kuluessa on arvioitu alentavan patenteista saatavia tuloja. Voimaantulon aikatauluun ja maksutulojen kehitykseen liittyy kuitenkin vielä epävarmuustekijöitä. Yhtenäispatentin tuleva vuosimaksutaso, Suomen osuus vuosimaksutuloista sekä kysyntätekiijät vaikuttavat lopulliseen määrärahatarpeeseen. Tulojen väheneminen saattaa edellyttää budjettitukea kansallisen tutkivan patenttiviranomaistehtävän ylläpitämiseksi.

Kustannusvaikutukset tarkentuvat, kun yhtenäispatentin vuosimaksutaso ja jakosuhteet jäsenvaltioille selviävät samoin kuin järjestelmän todellinen aloitusaika sekä käyttöaste. Tarkoituksena on, että tulonmenetykset korvataan PRH:lle täysimääräisesti.

## Riskienhallinta

- **Asiakkuudet ja sidosryhmät**

PRH muokkaa palvelujaan eri asiakasryhmien tunnistettujen tarpeiden perusteella sekä tiivistää verkostomaista yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa.

- **Yhteiskunnalliset muutokset**

PRH osallistuu toimialansa säädösvalmisteluun. PRH jatkaa varautumista yhtenäispatentin voimaantuloon vuosina 2017 - 2019 vahvistamalla asemaansa kansainvälisenä tutkivana patenttiviranomaisena sekä luomalla yhteistyöjärjestelyjä muiden kansainvälisten tutkivien viranomaisten kanssa.

- **Tietojärjestelmät**

PRH:n tietojärjestelmien toimivuus, käytettävyys ja turvallisuus varmistetaan kaikissa olosuhteissa.

Virasto toteuttaa sähköisiä asiointi-, käsittely- ja tietopalveluratkaisuja ePRH 3.0 -ohjelman tiekartan 2015 - 2019 mukaisesti. Tiekartta pohjautuu PRH:n strategiaan linjauksiin, JulkICT-strategiaan, hallitusohjelman digistrategiaan ja tavoitteisiin ja linjauksiin. PRH jatkaa kehittämistä valtion yhteisellä kokonaisarkkitehtuurimallilla.

- **Henkilöstö**

PRH varmistaa, että henkilöstön osaaminen vastaa viraston nykyisten ja tulevien tehtävien vaatimuksia ja että työkyky ja motivaatio ovat korkealla tasolla. Toimenpiteinä virasto jatkaa säännöllisiä esimiestapaamisia, esimies- ja työyhteisökoulutusta sekä parantaa edelleen työyhteisöviestinnän kanavia. Liikkuvuuden lisääminen ja PRH:n henkilökierromalli vakiinnutetaan osaksi osaamisen kehittämistä ja varmistamista.

PRH on solminut Senaatin kanssa vuokrasopimuksen uudesta toimitilasta osoitteessa Sörnäisten Rantatie 13 alkaen 1.1.2018. Muuttoa suunnitellaan yhteistyössä Senaatin ja tiiviissä vuorovaikutuksessa PRH:n henkilöstön kanssa.

## Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä

## Allekirjoitukset

Helsingissä 9.1.2017



Pekka Timonen  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Antti Riivari  
Johtaja, pääjohtajan sijaisena  
Patentti- ja rekisterihallitus



Liisa Huhtala  
Hallitusneuvos  
Työ- ja elinkeinoministeriö





Työ- ja elinkeinoministeriö

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

## TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUODELLE 2017-2020

### I. I. VIRASTON STRATEGIA

#### 1. Toiminta-ajatus ja arvot

Edistämme tuotteiden, palveluiden ja teollisen toiminnan turvallisuutta ja luotettavuutta.

Yhdessä asiantuntevasti – rohkeasti kokeillen ja innovatiivisesti uudistaen.

#### 2. Visio

Vastuullinen, turvallinen ja kilpailukykyinen Suomi - Tukes on yhteistyön rakentaja ja suunnannäyttäjä.

#### 3. Toimintaympäristön muutokset

- **Yritysten kilpailukyvyyn edistäminen korostuu.** Ennustettava ja tasapuolinen lupa- ja valvontatoiminta edistää yritysten kilpailukykyä ja investointihalukkuutta Suomeen.
- **Bio- ja kiertotalous on priorisoitu yhdeksi kärkialueeksi** suomalaisen teollisuuden ja kilpailukyvyyn kehittämisessä. Bio- ja kiertotalouden edistäminen edellyttää uudenlaista yhteistyötä elinkeinoelämän ja viranomaisten välillä. Valvottavaksi tulee uusia kemikaaleja, uudentyypisiä prosesseja ja tuotantolaitoksia sekä uusia riskejä. Kiertomateriaalin varastointi ja käyttö raaka-aineena sisältää uusia turvallisuusriskejä.
- **Digitalisaatio ja robotiikka etenee.** Digitalisaatio ja teollinen Internet tuo mahdollisuuksien lisäksi uudenlaisia riskejä, muuttaa yritysten vastuurakenteita, toimintamalleja ja teollista toimintaa, tuotteiden valmistusta ja markkinoille saattamista sekä julkisen hallinnon palvelujen tuottamista.
- **EU-tason sääntely kasvaa/lisääntyy tuote- ja palveluvalvonnassa.** Kansallisen sääntelyjen sijaan vaatimuksista säädetään EU-tasolla, jatkossa yhä useammin EU-asetuksina.
- **Valtiontalous kiristyy edelleen.** Hallintoa kehitetään rakenteellisesti keskittämällä kuntien ja alueellisten viranomaisten tehtäviä maakuntahallintoon tai keskushallintoon.
- **Turvallisuusajattelu on murroksessa (teknologia, säädökset, viranomaisvalvonta). Riskienhallinta edellyttää monimutkaisten systeemien hallintaa ja uudistamista.** Onnettomuuksien ehkäisemisen ja riskienhallinnan rinnalla painottuu turvallisuuden tavoitteellinen kehittäminen ja onnistumisista oppiminen.

#### 4. Strategiset valinnat

Tukesin strategiset valinnat on uudessa strategiassa kiteytetty kuuteen päätteeseen:

- 1) kannustetaan toimijoita vastuullisuuteen
- 2) suunnataan toimintaa riskiperusteisesti
- 3) osallistutaan säädösten kehittämiseen
- 4) uudistetaan yhteistyötä
- 5) hyödynnetään digitalisaatiota ja
- 6) rakennetaan modernia asiantuntijayhteisöä.

Strategiset valinnat tukevat hallitusohjelman kärkihankkeista erityisesti digitalisaatiota, kokeiluja ja normien purkamista.

Tukesin valvonnassa ja viestinnässä painotetaan toimijoiden omaa vastuuta, riskien tunnistamisen ja hallinnan tärkeyttä sekä oman valvonnan ensisijaisuutta. Toimijoiden vastuullinen toiminta ja hyvä riskienhallinta edistävät turvallisuutta, hyvinvointia ja kansallista kilpailukykyä.

Tukes kehittää systemaattisia ja dokumentoituja menettelyjä eri toimialueiden riskien tunnistamiseen, arviointiin ja priorisointiin. Viranomaisvalvonta ja hallinnolliset velvoitteet kohdistetaan riskiperusteisesti niille alueille, joissa riskit ovat suurimmat, ja valvontaa vähennetään alueilta, joiden merkitys turvallisuuden kannalta arvioidaan vähäisemmäksi.

Tukes varmistaa osaamisen ja säädösten tulkinnan bio- ja kiertotalouden alueella. Valvontajärjestelmiä arvioidaan ja kehitetään uusien toimintatapojen ja teknologioiden (mm. kiertotalous, Cleantech, teollinen internet) riskien hallitsemiseksi

Tukes osallistuu ministeriöiden apuna toimialueensa säädösten kehittämiseen kansallisesti ja tarvittaessa EU-työryhmissä. Säädösten kehittämisessä painotetaan turvallisuutta, toimijoiden vastuullisuutta, riskiperusteisuutta, vaikuttavuutta, kansallista kilpailukykyä ja hallinnollisen taakan keventämistä. Tukes arvioi ja tuo aloitteellisesti esiin normiston kehittämistarpeita vaikuttavuuden ja turvallisuuden lisäämiseksi.

Tukes vaikuttaa aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa Tukesin toimialojen kehittämiseen ottaen huomioon ministeriöiden toimialan strategiset linjaukset. Tukes tekee aloitteellisesti ja aktiivisesti viranomaisyhteistyötä lupa- ja valvontaprosessien sujuvoittamiseksi ja yhteensovittamiseksi. ELY:t, AVI:t ja Tukes tiivistävät ja systematisoivat viranomaisyhteistyötä erityisesti ympäristö, kemikaaliturvallisuus ja kaivosviranomaistehtäviä koskevissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Tukes hyödyntää digitalisaatiota palvelutuotannossaan ja kehittää omia toimintatapojaan ja tekee yhteistyötä asiakaslähtöisesti hallinnonrajat ylittäen. Tukesin tietovarantoja avataan ja yhteiset linjaukset otetaan huomioon uusien järjestelmien kehittämisessä.

Tukes vahvistaa osaamistaan digitalisaation ja robotiikan lisääntyessä valvonnan kohteissa esiintyvien riskien tunnistamisessa ja hallitsemisessa. Digitalisaatiota ja uutta teknologiaa kokeillaan ja hyödynnetään uusien ja vaikuttavampien valvonnan ja viestintäkeinojen kehittämisessä.

Tukesin johtamista ja asiantuntijatyötä uudistetaan hyödyntämällä uusia työn tekemisen tapoja. Asiantuntijuutta ylläpidetään ja kehitetään osaamisen kehittämisellä, rekrytoinneilla, yhteistyöverkostoilla ja ostopalveluilla.

**II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017 – 2020**  
**Yhteiskunnallinen vaikuttavuus**

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<p><b>Tavoite 1a:</b> Vakavasti puutteelliset tuotteet markkinoilla vähenevät (TAE 2017) Mittari: Markkinavalvonnassa puutteelliseksi osoittautuneiden tuotteiden prosenttiosuuden viiden vuoden keskiarvo (%)<sup>1</sup></p>	18,8	< 19	< 19	< 19	< 19	< 19
<p><b>Tavoite 1b</b> Vaarallisimpien kemikaalien riskit terveydelle ja ympäristölle ovat hallinnassa ja vähenevät Mittari: Valittujen erityistä huolta aiheuttavien aineiden valmistus- ja maahan- tuontimäärät (tonnia) (lähtövuosi 2007)<sup>2</sup>, vuotuinen lasku (%)</p>	6,33 tn -65	-30	-30	-30	-30	-30
<p><b>Tavoite 1c:</b> Laitteistojen ja laitosten tekninen turvallisuus paranee ja henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot vähenevät. (TA2016) Mittari 1: Toimialueella kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien lukumäärä (lkm/v ja 5 vuoden liukuva keskiarvo) Mittari 2: Sähköpalokuolemien lukumäärä (lkm/v ja 5 vuoden liukuva keskiarvo)</p>	6 (4)  16 (15)	(<5)  (<15)	-  <15	-  (<15)	-  (<15)	-  (<15)
<p><b>Tavoite 1d</b> Yritysten riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla (TAE 2017) Mittari 3: Kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten, joissa riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla, osuus valvontakohteista, %</p>	61	60	60	60	> 60	> 60
<p><b>Tavoite 2</b> Akkreditointipalvelut ovat kansainvälisesti hyväksytyt ja edesauttavat elinkeinoelämän kilpailukykyä (KIKY, KH 1) Mittari:</p>	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä

<sup>1</sup> Kattaa valtaosan turvallisuusperusteisen markkinavalvonnan kohteena olevista tuotteista (ei kemikaalituotteita eikä rakennustuotteita).

<sup>2</sup> Mittariin sisältyy Suomen kannalta merkityksellisiä aineita, joiden seuranta toimii indikaattorina muillekin SVHC-aineille. Jos niiden määrä vähenee, niin on oletettavaa että muidenkin määrä vähenee. Kuvaa REACH-prosessin toimivuutta (haitalliset aineet korvataan).

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
FINAS pysyy kansainvälisissä MLA-sopimuksissa (vertaisarvioinnin ja osallistumisen tulos), kyllä/ei						

### Toiminnallinen tuloksellisuus

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
<b>Yhteinen tavoite: Digitaalisuuden edistäminen (mm. digitalisoidaan julkiset palvelut ja rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö) (DIGI, KH1)</b>						
Tavoite 3: Lupa-, päätös- ja ilmoitusprosessit digitalisoidaan (DIGI, KH 2) Mittari: Sähköistämistäaste, %	35	45	70	80	85	90
<b>Yhteinen tavoite: Normien purku (mm. sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupa) (DIGI, KH 3)</b>						
Tavoite 4: Aktiivinen osallistuminen säädösten kehittämistarpeiden tunnistamiseen, kehittämiseen ja menettelyjen keventämiseen (DIGI, KH3) Mittari: Ministeriöiden palaute osallistumisesta (arvosana 1-5)		3	3,5	3,5	4	
<b>Tavoite 5:</b> Markkinoille tulevat tuotteet ja palvelut ovat turvallisia. (Ei sisällä kemikaalituotteita) Mittari 1: Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit (asiakaslähtöinen)	549	620	960	720	820	820
Mittari 2a: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit (markkina- valvonta)	2 130	2 250	2 065	2 050	2 050	2 020
Mittari 2b: Riskiperusteisesti suunnatut valvontatapaukset (markkina- valvonta)	2 172	1 170	1 405	1 405	1 405	1 405
<b>Tavoite 6:</b> Kemikaalit ovat käytössä turvallisia, ihmisille ja ympäristölle, lyhyellä ja pitkällä aikavälillä						
Mittari 1: Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit (asiakaslähtöinen)	24 998	30 100	25 555	26 936	26 836	26 786

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
Mittari 2: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit ja -tapaukset (markkinavalvonta)	1 784	900	<b>1 400</b>	1 400	1 400	1 400
Tavoite 7: Laitokset ovat turvallisia ja tekniset palvelut luotettavia						
Mittari 1: Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit ja tarkastukset (asiakaslähtöinen) <sup>3</sup>	22 348	18 900	20 759	20 759	20 859	20 959
Mittari 2: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit (Tukeslähtöinen)	718	680	740	710	710	710
Mittari 3: Riskiperusteisesti suunnatut valvontatapaukset (Tukeslähtöinen)	3 233	2 500	2 170	2 350	2 500	2500
Tavoite 8 Akkreditointipäätökset						
Mittari: akkreditointi- ja muutospäätökset	231	245	245	245	245	245
Tavoite 9: Lisätään kansalaisten ja yritysten tietoa turvallisuusriskeistä ja halua toimia vastuullisesti						
Mittari: Julkaistujen uutisten kokonaismäärä digitaalisessa uutismediassa	1 450	2 200	2 300	2 400	2 500	2 500
<b>Tavoite 10: Palvelukyky (TAE)</b>						
Mittari 1: Yritykset kokevat tuotevalvonnan tehokkaana % <sup>4</sup> .	89	90	<b>90</b>	90	90	90
Mittari 2: Asiakastytyväisyys (1-5).	-	3,8	<b>3,9</b>	3,9	4,0	>4
Mittari 3: FINASin asiakastytyväisyys (1-5)	4,3	>4	<b>&gt;4</b>	>4	>4	>4

Virastolle asetetaan lisäksi palvelulupausta koskeva tulostavoite liitteen mukaisesti.

### Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
Henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee						
Tavoite 11: Henkilötyövuodet, (TAE)	239	268	<b>268</b>	268	268	268

<sup>3</sup> TAE 2017 lukumäärään ei ole sisällytetty painetarkastuspöytäkirjojen ja -muutosilmoitusten käsittelyä eikä sähkölaiteistojen tarkastusilmoituksia.

<sup>4</sup> Consumer Conditions Scorebord (CCS), niiden vähittäismyyjien osuus, joiden mielestä viranomaiset valvovat aktiivisesti tuoteturvallisuuslain-säännön noudattamista.

	2015 Toteuma	2016 Tavoite	2017 Tavoite	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
Mittari: htv (kokonaisluku), 2016-> sis. kuluttajaturvallisuusval- vonnan ja SM:n lisäyksen						
Tavoite 12: Kokonaistyötyytyväi- syys, (TAE) Mittari: VM-Baron henkilöstökysely, asteikko1-5	3,4	3,5	<b>3,5</b>	3,5	3,5	>3,6
Yhteinen tavoite 13: Johtamisen parantaminen (DIGI, KH 5) Mittari: Johtajuusindeksi, asteikko 1-5 (VM-Baro)	3,5	3,5	<b>3,5</b>	3,5	3,5	>3,5

<b>Määrärahat:</b> (1000 euroa)	2015 Toteuma	2016 Tavoite	<b>2017 Tavoite</b>	2018 Alustava tavoite	2019 Alustava tavoite	2020 Alustava tavoite
TEM:n rahoitus (momentti 32.40.05)	18 677	19 781	<b>19 482</b>	19 054	18 849	19 048
YM:n rahoitus, tavoitteet sisältyvät tulossopimuksessa (kylmälaitteiden huolto, RoHS, akut ja paristot, pak- kaukset), rahoitus YM:n pääluokka	330	320	<b>330</b>	330	330	330
Erikseen sovittavat tavoitteet ja rahoitus						
- YM: rakennustuotteet sekä tuot- teiden ekologinen suunnittelu ja energiamerkinnot	767	1 230	<b>1 507</b>	1 091	1 091	1 091
- SM: pelastustoimen laitteet <sup>5</sup>	370	0	<b>0</b>	0	0	0
- LVM: vaarallisten aineiden kulje- tus	100	100	<b>85</b>	85	85	85
- LVM: rakennustuotteet	50	50 <sup>6</sup>	<b>0</b>	0	0	50

## Riskienhallinta

Tulostavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävimpiä riskejä ovat:

- **Vakava onnettomuus toimialueella.** Toiminnan luonteesta johtuen vakavan onnettomuuden mahdollisuus on aina olemassa ja niihin on varauduttu erityistilanteiden johtamis-, viestintä- ja eräillä aloilla onnettomuustutkimenettelyin.
- **Toiminnan digitalisointiin ja ICT-järjestelmien** kehittämiseen liittyy teknologisia ja kustannusten sekä aikataulujen pitävyyttä koskevia riskejä. Niihin varaudutaan ja niitä ennakoidaan projektinhallinnan keinoin sekä tiiviillä toimittajayhteistyöllä. Toiminnan ja palvelujen digitalisointi perustuu priorisoituun suunnitelmaan. Poikkeamien hallintaa ja korjaavia toimia jämäköitetään tältä osin.
- **Valtiontalous tiukkenee ja määrärahat vähenevät.** Tehtävien määrä ei kuitenkaan muutu ilman, että säädosvelvoitteita vähennetään. Tilanteeseen varaudutaan toiminnan riskiperusteisella kohdentamisella, palvelujen digitalisoinnilla ja lisäämällä organisaation joutavuutta, projektimuotoista valvontaa ja henkilöstön liikkuvuutta. Kustannussäästöjä ja tehokkuutta haetaan aktiivisella viranomaisten välisellä yhteistyöllä sekä innovoimalla ja kokeilemalla uusia toimintatapoja ja teknologioita. Johtamisessa kiinnitetään erityistä huomiota työkuorman jakautumiseen, priorisointiin ja osaamisen ylläpitoon.

<sup>5</sup> Siirtyi vuoden 2016 alusta lukien TEM:n pääluokkaan.

<sup>6</sup> Siirtyi vuoden 2017 alusta alkaen YM:n pääluokkaan

- **Tulostavoitteiden ja määräraha-kehityksen pitävyyden** kannalta merkittäviä riskejä ja poikkeamia seurataan osana yksiköiden tulosraportointia ja tarvittaessa ryhdytään välittömiin korjaaviin toimiin.
- **Teknologian muutos on nopeaa** (esim. kiertotalous, esineiden internet ja nanoteknologia sekä niiden sovellukset). Lainsäädäntö ei kaikilta osiltaan ole kehityksen tasolla ja siten hidastaa ja vaikeuttaa uusien teknisten laitteiden ja kemikaalien valvontaa. Ennakointiin ja säädösten tulkintaan muuttuvassa toimintaympäristössä kiinnitetään erityistä huomiota, jotta uusiin teknologioihin ja toimintatapoihin liittyvät riskit kyettäisiin ennakoimaan ja hallitsemaan.

### Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.

Toimeenpanosuunnitelmassa esitetään ne merkittävimmät toimenpiteet, joihin Tukes ryhtyy tulostavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnitelma päivitetään vuosittain.

### Allekirjoitukset

Helsingissä 21.11.2016



Pekka Timonen  
Ylijohtaja  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Kimmo Peltonen  
Pääjohtaja  
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto



Tomi Lounema  
Kaupallinen neuvos  
Työ- ja elinkeinoministeriö



Juha Karjalainen  
Johtaja  
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

### Liitteet

Liite 1 Tukesin tehtäväalueet  
Liite 2 Suoritemittarit

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee talousarviossa esitetyt ja tarkistetut hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2017. Asiakirjaan sisältyvät myös ministeriön tekemät tulossopimukset hallinnonalan virastojen ja laitosten kanssa.

Verkojulkaisu  
ISSN 1797-3562  
ISBN 978-952-327-194-4

Sähköinen versio: [julkaisut.valtioneuvosto.fi](http://julkaisut.valtioneuvosto.fi)  
Julkaisumyynti: [julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi](http://julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi)

